



ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ತ್ರಿಳಿ ಕನ್ನಡ

ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ

ಭಾಗ-1



ಹತ್ತನೆಯ ತರಗತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.)

೬ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೩.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :

ಪ್ರೊ. ಸಿ. ಉಪೇಂದ್ರ ಸೋಮಯಾಜಿ

ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಚಿತ್ರಪಾಡಿ-ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ - ೫೭೬೨೨೫

ಸದಸ್ಯರು :

ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಿ. ದಾರುಕಾರಾಧ್ಯ, ರಾಜ್ಯ ಕನ್ನಡ ಸಂಪನ್ಮೂಲವ್ಯಕ್ತಿ, ೧೨೬೯, 'ಬೆನಕ', ೬ನೆಯ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಎ ಬ್ಲಾಕ್, ೨ನೆಯ ಹಂತ, ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-೧೦

ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕಿ, ಎ.ಇ.ಎಸ್. ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ೪ 'ಟಿ' ಬ್ಲಾಕ್, ಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-೧೧
ಡಾ. ಬಿ. ಪ್ರಕಾಶ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಎನ್.ಐ.ಟಿ.ಕೆ. ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸನಗರ, ಸುರತ್ಕಲ್.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭುಜಂಗಾಚಾರ್, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಶ್ರೀ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಎನ್.ಆರ್.ಪುರ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು .

ಶ್ರೀ ಶಿವಯೋಗಿ ಮ. ಬಿದರಿ, ನಿವೃತ್ತ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, 'ಸುಮ್ಮನೆ' ಬಸವ ನಗರ, ಗೋಕಾಕ್.

ಶ್ರೀ ಸುಂದರ ತೋಡಾರ್, ಚಿತ್ರಕಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಗೋಳಮಜಲು, ಬಂಟ್ವಾಳ, ದ.ಕ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಪರಿಶೀಲಕರು :

ಡಾ. ಹೆಚ್. ಎಂ. ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಡೀನ್, ಕಲಾ ನಿಕಾಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಧಾರವಾಡ.

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯರು :

೧. ಪ್ರೊ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಟೀಲ್, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಸಂಕ್ರಮಣ ಪ್ರಕಾಶನ, ಎಲಚೇನಹಳ್ಳಿ, ಜೆ.ಪಿ. ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-೭೮

೨. ಡಾ. ಕೆ. ಮರುಳಸಿದ್ಧಪ್ಪ, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ನಂ.೧೩೭, ೧೨ ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಜೆ.ಪಿ.ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-೭೮

೩. ಪ್ರೊ. ಸಾ.ಶಿ. ಮರುಳಯ್ಯ, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ರಾಗಿಣಿ, ಹಂಪಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೪. ಪ್ರೊ. ಅ.ರಾ. ಮಿತ್ರ, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕೆ.ಎಚ್.ಬಿ. ಕಾಲೋನಿ, ಯಲಹಂಕ, ಬೆಂಗಳೂರು.

೫. ಡಾ. ವಿಷ್ಣು ಎಂ. ಶಿಂದೆ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ವಿಜಯಪುರ.

ಮುಖ್ಯ ಸಂಯೋಜಕರು :

ಪ್ರೊ. ಜಿ.ಎಸ್. ಮುಡಂಬಡುತ್ತಾಯ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ :

೧. ಶ್ರೀ ನಾಗೇಂದ್ರಕುಮಾರ್, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು.

೨. ಶ್ರೀಮತಿ ಸಿ. ನಾಗಮಣಿ, ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರು :

ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ, ಹಿರಿಯ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು.

೨೦೦೫ ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಚಿತವಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘವು ೨೦೧೦ ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿವರೆಗಿನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ರಚನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ೧೨ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೋರ್ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ೭ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ೧ ರಿಂದ ೫ ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ ಮತ್ತು ೬ ರಿಂದ ೧೦ ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಕೋರ್ ವಿಷಯಗಳಾದ ಗಣಿತ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿರುತ್ತವೆ.

೨೦೦೫ ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

- ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಜೀವನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವುದು.
- ಕಂಠಪಾಠ ವಿಧಾನದಿಂದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು.
- ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ನೀತಿಯನ್ವಯ ಮಕ್ಕಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು.
- ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಇಂದಿನ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
- ವಿಷಯಗಳ ಮೇರೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು.
- ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗಿನ ಬದುಕಿಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು.
- ಮಕ್ಕಳಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು.

ನೂತನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ನೂತನ ವಿಧಾನಗಳಾದ ಅಂತರ್ಗತ ವಿಧಾನ (Integrated Approach), ರಚನಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನ (Constructive Approach) ಹಾಗೂ ಸುರುಳಿಯಾಕಾರದ ವಿಧಾನ (Spiral Approach) ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪಠ್ಯವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನೂತನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಪರೀಕ್ಷಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಮಾಜದ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ.

ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಗಳಾದ ಆಲಿಸುವುದು, ಮಾತನಾಡುವುದು, ಓದುವುದು, ಬರೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಆಕರಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರವಾರು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು

ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೌಶಲ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಕರಣ, ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ, ಪ್ರಶಂಸಾ ಮನೋಭಾವ, ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಂಠಪಾಠಕ್ಕೆ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವು ಭಾಷಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಒಂದು ಪೂರಕವಸ್ತುವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು, ಮಕ್ಕಳ ಮನೋವೈಶಾಲ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ಅವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸಂವಹನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆಯೇ ಕಲಿಕೆ ಗುರಿಯೆಂದು ಅಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಕಲೆ (learning to learn) ಹಾಗೂ ಕಲಿತುದನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ (learning to do) ಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಇತರ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಂತೆಯೇ ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ೧೦ನೇ ತರಗತಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಂದು ಹಂತದ ಅಂತ್ಯದಾಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘವು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ, ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಕಲಾಕಾರರಿಗೆ, ಪರಿಶೀಲಕರಿಗೆ, ಸಂಯೋಜಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಮುದ್ರಕರಿಗೆ ತನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕವಿಗಳ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುವ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಎಸ್. ಮುಡಂಬಡುತ್ತಾಯ

ಮುಖ್ಯ ಸಂಯೋಜಕರು

ಪಠ್ಯವಸ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.)

ಬೆಂಗಳೂರು

ನಾಗೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.)

ಬೆಂಗಳೂರು

ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ....

ಆಗಾಗ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆಯೂ ಪುನಾರಚನೆಯ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳುಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಜನರ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ; ಅನೇಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅರ್ಥಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ; ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ; ಹಿರಿಯರ ಕಿರಿಯರ ನಡುವಣ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಶಿಥಿಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲದರ ಮರುಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ನೆರವಾಗಬೇಕು.

ಕನ್ನಡವನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಅದು ಕಷ್ಟವಾಗಿರದೆ, ಖುಷಿಕೊಡುವ ವಿಷಯವೂ ಆಗಿರಬೇಕು; ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರೂ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವಂತಾಗಬೇಕು; ಪಾಠದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಜ್ಞಾನವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು; ಪಾಠದೊಳಗಣ ಜೀವನಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ದೂರಗಾಮಿ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸತ್ವವನ್ನೇ ಅರಸುವ ಸಪ್ತದಯರಿಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ರುಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋರಿಕೆ. ಪ್ರತಿ ಪಾಠದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾಗಿ ಮುಗಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯು ನಿಮ್ಮಮೇಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿ. ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಿ. ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ. ಇದರಿಂದ ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಯಕರಾಗಿಯೂ, ಸಹಾಯಕರಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು, ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕರಿಸುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ. ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವೇಗಸಂವರ್ಧನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಗೆಲುವಿಗಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯುವ ಹಾಗೆಯೇ ಸೋಲು ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮನೋಭಾವನೆಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. 'ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿನ ಭಾಗ'ವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ.

ವ್ಯಾಕರಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬದ್ಧರಾಗಿರದೆ, ಎಷ್ಟುಬೇಕು, ಏಕೆ ಬೇಕು, ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಔಚಿತ್ಯ, ಅಗತ್ಯ ಇವುಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಪಠ್ಯಾಧಾರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳು ಯೋಚಿಸುವ, ತರ್ಕಿಸುವ, ನಿರ್ಣಯಿಸುವ, ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ನೀಡಿದ್ದೇವೆ. ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು ಇಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲೂ ಪರಿಣಿತರಾಗಬೇಕು.

ಇಂತಹದೊಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ರಚಿಸಲು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.) ಇವರು ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೊಸತನದ ಹೊಳಪು ಕಾಣಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಯೋಜಕರಾಗಿರುವ ಪ್ರೊ.ಜಿ.ಎಸ್. ಮುಡಂಬಡುತ್ತಾಯರ ಪ್ರೇರಣೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕಾರಣ. ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುವಂತೆ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಕಾರಣರಾದವರು ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು. ಅನುಮಾನ ಮೂಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಚರ್ಚಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾದುದನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಹಕಾರ ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪರಿಶೀಲಕರಾಗಿರುವ ಡಾ|| ಎಚ್.ಎಂ. ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಸಹಕಾರ - ಸಲಹೆಗಳು ಇದನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರವಾಗಿಸಿದೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಅವರ ಸಹಕಾರ ಮರೆಯಲಾರದುದು. ಸಮಷ್ಟಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ರಚನೆಗೊಂಡ ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವು ಇದೀಗ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಪಾಠ, ಅಭ್ಯಾಸ, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ತೋರುಬೆರಳು ಮಾತ್ರ. ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಇನ್ನುಳಿದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಿಮ್ಮದು.

ಪ್ರೊ. ಸಿ. ಉಪೇಂದ್ರ ಸೋಮಯಾಜಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಮಿತಿ

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿಗಳ ವಿವರ

ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಪ್ರೊ. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ

ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು-೮೫

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ಕೆಂಪೇಗೌಡ

ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು-೬

ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ. ಗಣೇಶ್ ಜಿ. ಎಂ.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಎಂ.ಎಲ್.ಎಂ.ಎನ್.
ಶಿಕ್ಷಣ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜ್ಯೋತಿನಗರ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು.

ಡಾ. ಕೆ. ಪರೀಪಾ

ಲೇಖಕಿ, ನಂ.೫/ಎ ೧ನೇ ಮಹಡಿ, ೧ನೇ ಬ್ಲಾಕ್,
೨ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಆರ್.ಟಿ. ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜಾಚಾರಿ

ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಉರ್ದು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ,
ಡಾ.ಟಿ.ಸಿ.ಎಂ. ರಾಯನ್ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಬಂಗಾರಿಮಠ ಎಸ್. ವಿ.

ಮುಖ್ಯಶಿಕ್ಷಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ,
ಪುಡಕಲಕಟ್ಟೆ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶ್ ಎಸ್.

ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ, ಮದ್ದೂರು.
ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಡಿ. ಎನ್.

ಚಿತ್ರಕಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ,
ಉರಮಾರ ಕಸಲಗೆರೆ, ಮಂಡ್ಯ ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯ.

ಉನ್ನತ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿ

ಡಾ. ಎಚ್.ಎಸ್. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್

ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, #೭, ೧೫ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ೫ನೇ ಫೇಸ್,
ಜಿ.ಪಿ.ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-೭೮

ಡಾ. ಜಿ.ಆರ್. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ

ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ,
ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು-೬

ಡಾ. ಸೈಯದ್ ಜಮೀರ್ ಉಲ್ಲಾಪರೀಫ್

ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು, ಭಟ್ಕಳ,
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಡಾ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಹಿಮ್ಮಡಿ

ಎಸ್.ಪಿ.ಎಂ. ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾಲೇಜು,
ರಾಯಬಾಗ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಡಾ. ಕಲಾವತಿ

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,
ಬಳ್ಳಾರಿ.

ಡಾ. ಪ್ರಶಾಂತ್ ನಾಯಕ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ಭಾರತಿ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಡಾ. ಗೀತಾ ವಸಂತ್

ಸಹಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಕನ್ನಡವಿಭಾಗ, ತುಮಕೂರು
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ತುಮಕೂರು.

ಡಾ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಎಚ್.ಎಸ್.

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು,
ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ :

ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರೇಮಾ ಹೆಚ್.ಎಂ., ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು-೦೩.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಣ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಹೆಚ್. ಜಿ., ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು-೦೩.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರು :

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮೋಹನ್‌ಕುಮಾರ, ಹಿರಿಯ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು-೦೩.

ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಕುರಿತು

ಒಂದರಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೂ ಅರ್ಥಸಚಿವರೂ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ೨೦೧೪-೧೫ ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ತಜ್ಞರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮೂಲ ಆಶಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು: “ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ, ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕ ಮನೋಭಾವ, ಜಾತ್ಯತೀತತೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬದ್ಧತೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾಗುವಂತೆ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಪುನರ್ ರಚಿಸಲಾಗುವುದು” ಇದು ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಆಶಯ.

ಆನಂತರ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಒಂದರಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ೨೭ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ದಿನಾಂಕ: ೨೪. ೧೧. ೨೦೧೪ ರಂದು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ವಿಷಯವಾರು ಮತ್ತು ತರಗತಿವಾರು ಮಾನದಂಡಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ರಚಿತವಾದವು. ವಿವಿಧ ಪಠ್ಯವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಜ್ಞರು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಈ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಅನೇಕ ಆಕ್ಷೇಪಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತ ಈ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ‘ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ನಂತರ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ’ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ೨೪.೧೧.೨೦೧೪ ರ ಆದೇಶದಲ್ಲೇ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆನಂತರ ೧೯.೦೯.೨೦೧೫ ರಂದು ಹೊಸ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿ ‘ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ರಚಿಸುವ’ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೊಂಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ೨೦೧೬-೧೭ ರ ಬದಲು ೨೦೧೭-೧೮ ನೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಇದೇ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಸಂಘಟನೆಗಳೂ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಮಾಹಿತಿ ದೋಷ, ಆಶಯ ದೋಷಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರಿಗೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಸಮಿತಿಗಳಾಚೆಗೆ ಅನೇಕ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಂಘಗಳ ಜೊತೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ವಿಷಯ ಪರಿವೀಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಡಯಟ್ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಅಭಿಮತಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ, ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಆನಂತರ ಸಭೆನಡೆಸಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಅರಿವಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಕಡೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶಾಲಾ (ಎನ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ) ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಜೊತೆ ರಾಜ್ಯದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತೌಲನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಜ್ಞರ ಮೂರು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ನೀಡಿದ ತೌಲನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆಂಧ್ರ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಜೊತೆ ನಮ್ಮ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಪಷ್ಟನೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಗಳು ಮಾಡಿರುವುದು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯೇ ಹೊರತು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಮಗ್ರ ರಚನೆಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗತ್ವ ಸಮಾನತೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಗ್ರತೆ, ಸಮಾನತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಹೀಗೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮೀರಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ: ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮಿತಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ವಿಷಯವಾರು ಉನ್ನತ ಪರಿಶೀಲನ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಂಪೂರ್ಣ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ೨೭ ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹಾಗೂ ಉನ್ನತ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಮಸ್ತರನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ. ಅಂತೆಯೇ ಸಮಿತಿಗಳ ಕೆಲಸ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ದುಡಿದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ. ಸಹಕರಿಸಿದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು. ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಸರ್ವ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ತಜ್ಞರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರೇಮಾ ಹೆಚ್.ಎಂ.)

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ)

ಬೆಂಗಳೂರು.

(ಪ್ರೊ. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ)

ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರಿ.)

ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮುನ್ನುಡಿ

೨೦೨೩-೨೪ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದರಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಆರರಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಯ ತಜ್ಞರು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಐದು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರವು ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

೧. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗದಂತೆ, ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾಗದಂತೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನಷ್ಟೇ ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.
೨. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಷ್ಕರಣಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ “೨೦೨೩-೨೪ನೇ ಸಾಲಿನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ‘ತಿದ್ದುಪಡಿ’ಯನ್ನು ಸಮಿತಿಯು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
೩. ವಿವಿಧ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಾಂಶವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ/ಕೈಬಿಡುವ/ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತವೆನಿಸಿದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
೪. ವಿವಿಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಸಂಘಟನೆಗಳು ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಅಪಾರ ಶ್ರಮ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಧಾನದಿಂದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಸಂಗತಿ, ಆಶಯ ದೋಷ ಹಾಗೂ ಅಪಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದವು. ಈ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಬರಹಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಚರ್ಚಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
೫. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸಹ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ನೆರವು ನೀಡಿದೆ.

ವಿಷಯಾಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು, ಮಾಹಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಈ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ನವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಹೊರೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಎರಡೂ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿನ ಕಲಿಕಾಂಶಗಳು/ಪಾಠಗಳು ಸರಳತೆಯಿಂದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯಡೆಗೆ ಸಾಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಪರಿಷ್ಕರಣಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ಲುಪ್ತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಐದೂ ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ಪಠ್ಯ ಬೋಧನೆಯ ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರೆಯೆರೆದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಕುರಿತು ತುಂಬ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಗಂಭೀರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಬರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮಾಡಿದ ಶೋಧಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿವೆ. ಅಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಪಂದನೆಗಳಿಗೂ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಸಮಿತಿಗಳ ಕೆಲಸ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ, ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೂ ವಂದನೆಗಳು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರೇಮಾ ಹೆಚ್.ಎಂ.

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರಿ.)

ಡಾ ಎಂ. ಜಿ. ಹೆಗಡೆ

ಸಂಯೋಜಕರು

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಪರಿಷ್ಕರಣಾ ಸಮಿತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಪರಿಷ್ಕರಣಾ ಸಮಿತಿ-2024

ಮುಖ್ಯ ಸಂಯೋಜಕರು :

ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ ಜಿ. ಹೆಗಡೆ, 'ಅಹಲ್ಯ', ಚಿತ್ರಗಿ ಗ್ರಾಮ, ಕುಮಟಾ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:

ಡಾ. ಎಚ್.ಎಸ್.ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ್, ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಬಾಲಿಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಬಸವನಹಳ್ಳಿ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು

ಸದಸ್ಯರು:

ಡಾ. ಬಿ.ಪಾಪಣ್ಣ, ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಸ್ವಾಯತ್ತ, ಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560070

ಡಾ. ಗಜಾನಂದ ಸೊಗಲನ್ನವರ, ಸ.ಶಿ., ಎಸ್.ವಿ.ಕೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಕಾದರವಳ್ಳಿ, ಕಿತ್ತೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆ-591153

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಿತಾ ಆರ್., ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಆರ್.ವಿ.ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಜಯನಗರ 4ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು-560011

ಶ್ರೀ ಈರಪ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗಪೂರ, ಸ.ಶಿ., ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಮೋಲೀಸ್ ಕಾಲೋನಿ, ಮಾಗಡಿ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560023

ಶ್ರೀಮತಿ ರಶ್ಮಿ ಹೆಚ್.ಎಸ್., ಜಿ.ಪಿ.ಟಿ., ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಕತ್ತರಗುಪ್ಪೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀಮತಿ ಪವಿತ್ರ ಹೆಚ್ ಜಿ., ಜಿ.ಪಿ.ಟಿ., ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಅರೇಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ :

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಮಾದೇಗೌಡ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು-೦೩.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ.ಡಿ. ಉಷಾ, ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು-೦೩.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರು :

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮೋಹನ್‌ಕುಮಾರ, ಹಿರಿಯ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು-೦೩.



ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪಾಠದ ಹೆಸರು	ಕೃತಿಕಾರರು	ಪು. ಸಂ.
ಗದ್ಯಭಾಗ			
೧.	ಒಣ ಮರದ ಗಿಳಿ	ಅ.ರಾ. ಮಿತ್ರ	೧
೨.	ಅಸಿ-ಮಸಿ-ಕೃಷಿ	ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ	೮
೩.	ಗಾನಯೋಗಿ ಪಂಡಿತ ಪುಟ್ಟರಾಜ ಗವಾಯಿ	ರಮೇಶಗೌಡ ಎಂ.ಕೆ.	೧೬
೪.	ಹಕ್ಕಿಗೂಡುಗಳ ನಿಗೂಢ ಜಗತ್ತು	ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ, ಕೃಪಾಕರ ಮತ್ತು ಸೇನಾನಿ	೨೬
ಪದ್ಯಭಾಗ			
೧.	ಬೋಧಿವೃಕ್ಷದ ಹಾಡು	ಬಸವರಾಜ ಸಬರದ	೩೭
೨.	ಸವಿಚೈತ್ರ	ಬಸವರಾಜ ಸಾದರ	೪೧
೩.	ಸದ್ಗು ಮಾಡದಿರು	ಸಿ.ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್	೪೫
೪.	ಗುರಿ	ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ	೪೯
ಪೂರಕ ಓದು			
೧.	ಕಳ್ಳರ ಗುರು (ಗದ್ಯ)	ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ	೫೩
೨.	ಹೊಂಗೆ ಬೇವುಗಳ ಹಾಡು (ಪದ್ಯ)	ಡಾ. ಎಚ್.ಎಲ್. ಪುಷ್ಪ	೫೯
ರಚನೆ			
೧	ಗಾದೆಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ		೬೧



ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ನಮ್ಮದಿಯ ನಾಳೆಗಾಗಿ ಇಂದೇ ನಾವು ಒಳಿತನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಈ ಕಲಿಕೆಯು ಓದಿನಿಂದ, ಕೇಳುವಿಕೆಯಿಂದ, ಸಮಾಜದಿಂದ, ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ, ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವ ಒಳಗಣ್ಣು ಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕಲಿತುದನ್ನು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಗಿಳಿಯೊಂದರ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಭಾವವು ಸುಂದರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು; ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿರುವುದರ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸದಾ ಸಸ್ಯ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವಂತೆ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಸಂದೇಶ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬೇಡನಿದ್ದ. ಅವನು ಎಂದಿನಂತೆ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಹೊರಟ. ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಅವನು ವಿಷ ಸವರಿದ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಬಾಣ ತಗುಲಿದ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನಂಜಾಗಿ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಬೇಟೆಗಾರನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಒಂದು ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದ್ದ. ಅದು ಬಾಣಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವಷ್ಟು ದೂರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಾಣವನ್ನು ಎಳೆದು ಬಿಟ್ಟ. ಆದರೆ ಜಿಂಕೆ ಹಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಆ ಬಾಣವು ಒಂದು ಮರಕ್ಕೆ ತಾಕಿತು. ವಿಷದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ಮರ ಒಣಗಿ ನಿಂತಿತು. ಅದರ ಪುಷ್ಪಸಮೃದ್ಧಿ, ಫಲಸಮೃದ್ಧಿ, ಹಸಿರಿನ ಸಿರಿ ಎಲ್ಲವೂ ಮಾಯವಾದವು. ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಒಂದು ಗಿಳಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮರ ಒಣಗಿ ನಿಂತರೂ ಗಿಳಿ ಆ ಮರದ ಪೊಟರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇಂದ್ರ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ. ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಗಿಳಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಇಂತಹ ಒಣಮರದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಆ ಮಾತಿಗೆ ಗಿಳಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿತು:



“ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಮರ ನನಗೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಹಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ತನ್ನ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ನೀಡಿದೆ, ನೆರಳು ನೀಡಿದೆ, ಆದರೆ ಈಗ ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ ಅದನ್ನು ರೋಗ, ಬಡತನಗಳು ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುತ್ತಿವೆ.

ಹಾಗೆಂದು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಆ ಮರಕ್ಕೆ ಕೃತಘ್ನನಾಗಲೆ? ನಾನು ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ವಾಸ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ. ಸುಖ ಸಂಪತ್ತಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೊತೆಗಿದ್ದವರು ದುರ್ಭರ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವರ ಜೊತೆಗೇ ಇದ್ದು ಉಪಕಾರಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನ ಬರಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಬೇಕು.”

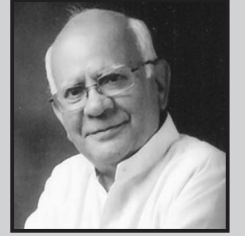
ಇಂದ್ರನಿಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಗಿಳಿಯ ನಡತೆ ಕೂಡ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಲೋಕವರ್ತನೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡ. ಆ ಗಿಳಿಯ ತತ್ವನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ. ಮನುಷ್ಯನ ಆದರ್ಶ ಬದುಕಿಗೆ ಈ ಸೂತ್ರ ಮಾದರಿಯಾಗಬಲ್ಲದು ಎಂದುಕೊಂಡ. ಹೀಗೆ ಪರಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವ ಗಿಳಿರಾಯನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ವರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ. ಅದರ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ “ಏನಾದರೂ ವರವನ್ನು ಕೇಳು. ಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದ. ಅದು ಎಂಥ ಜನ್ಮ ಬಯಸಿದ್ದರೂ, ಎಂಥ ಭೋಗವನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದರೂ ಕೊಡಲು ಅವನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ. ಆದರೆ ಆ ಗಿಳಿ ಕೇಳಿದ್ದು ಏನು ಗೊತ್ತೆ?

“ದೇವರಾಜ, ವರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಮರಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಹಸಿರಿನಿಂದ ನಳನಳಿಸುವ, ಫಲಪುಷ್ಪ ಭಾರದಿಂದ ಬೀಗುವ, ನೆರಳು ಕೊಡುವ ವರವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸು! ಅದರ ಈಗಿನ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲಾರೆ.”

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಅ. ರಾ. ಮಿತ್ರ ಅವರು ೧೯೩೫ ರಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಕ್ಕಿಹೆಬ್ಬಾಳು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ಅಕ್ಕಿಹೆಬ್ಬಾಳು ರಾಮಣ್ಣ ಮಿತ್ರ. ಖ್ಯಾತ ವಾಗ್ಮಿಗಳಾದ ಇವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ, ಬಳಿಕ ರೀಡರ್, ಪ್ರೊಫೆಸರ್, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಿ ವಿವಿಧ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿದರು.



ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಇವರ ಸಾಧನೆ ಅಸಾಮಾನ್ಯ. ‘ಆರತಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಬಂಧಗಳು’, ‘ನಾನೇಕೆ ಕೊರೆಯುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಬಂಧಗಳು’ ‘ಭಂದೋಮಿತ್ರ’, ‘ಕನ್ನಡ ಮೇಘದೂತ’, ‘ಮಹಾಭಾರತ ಪಾತ್ರ-ಸಂಗತಿಗಳು’, ‘ವಚನಕಾರರು ಮತ್ತು ಶಬ್ದಕಲ್ಪ’, ‘ಒಳನೋಟಗಳು’, ‘ಕವಿಗಳ ಬೆನ್ನೇರಿ’, ‘ಕೈಲಾಸಂ ಬದುಕು-ಬರಹ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರಿಗೆ ನವರತ್ನರಾಂ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ವರ್ಧಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕಾವ್ಯಾನಂದ ಪುರಸ್ಕಾರ, ಗೊರೂರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಶ್ರೀ ನೆಗರಾಜ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಂದಿವೆ. ಪ್ರಕೃತ ಪಾಠವನ್ನು ಇವರ ‘ಮಹಾಭಾರತ (ವ್ಯಾಸ) ಪಾತ್ರ-ಸಂಗತಿಗಳು’ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಆಶ್ಚರ್ಯ(ತ್ವ) - ಅಚ್ಚರಿ(ದ್ವ), ಬೆರಗು.

ಕಳಕಳಿಸು - ಮನೋಹರ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು, ಹೊಳೆ.

ಗಳಿಗೆ(ದ್ವ) - ಘಟಿಕಾ(ಸಂ), ೨೪ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ.

ದುರ್ಭರ - ಧರಿಸಲಾಗದ; ಹೊರಲಾಗದ.

ನಳನಳಿಸು - ಕೋಮಲವಾಗಿರು, ಕೋಮಲವಾದ,

ನಂಬು - ವಿಷ.

ಪೊಟರಿ - ಮರದೊಳಗಣ ಟೊಳ್ಳಾದ ಭಾಗ.

ಭೋಗ - ಸುಖದ ಅನುಭವ.

ಲೋಕವರ್ತನೆ - ಲೋಕದ ಜನರ ನಡವಳಿಕೆ.

ಸಂತೋಷ (ಸಂ) - ಸಂತಸ(ದ್ವ).

ಸಿರಿ (ದ್ವ) - ಶ್ರೀ(ತ್ವ), ಸಂಪತ್ತು.

ಆಶ್ರಯ(ತ್ವ) - ಆಸರೆ(ದ್ವ), ಅವಲಂಬನೆ.

ಕೃತಘ್ನ - ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಣೆ ಇಲ್ಲದವನು.

ತತ್ವನಿಷ್ಠೆ - ನಂಬಿದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ.

ಬದ್ಧನಾಗಿರುವುದು, ಶ್ರದ್ಧೆ ತೋರುವುದು.

ದುರದೃಷ್ಟ - ಕೆಟ್ಟ, ಅದೃಷ್ಟ.

ಪರಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷೆ - ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಒಳಿತನ್ನು ಬಯಸು.

ಬೀಗು - ಉಬ್ಬು, ಹಿಗ್ಗು, ಸಂತೋಷಪಡು.

ಮುದ - ಹಿಗ್ಗು, ಆನಂದ.

ವರ - ಕೊಡುಗೆ.

ಸಮೃದ್ಧಿ - ಸಂಪತ್ತು, ಏಳಿಗೆ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಬೇಡನು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಉಪಾಯವೇನು?

೨. ವಿಷದ ಬಾಣವು ಮರಕ್ಕೆ ಏಕೆ ತಗುಲಿತು?

೩. ವಿಷದ ಬಾಣವು ಮರಕ್ಕೆ ತಗುಲಿದ್ದರಿಂದಾದ ಪರಿಣಾಮವೇನು?

೪. ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಗಿಳಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದದ್ದು ಏಕೆ?

೫. ಗಿಳಿಯ ಯಾವ ಗುಣವನ್ನು ಇಂದ್ರನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡನು?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಮರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗದೆ ಇರಲು ಗಿಳಿಯು ನೀಡಿದ ಸಮರ್ಥನೆ ಏನು?

೨. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಲೋಕವರ್ತನೆ ಯಾವುದು?

೩. ಗಿಳಿಯು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಯಾವ ವರ ಕೇಳಿತು?

೪. ಇಂದ್ರನು ತನಗಾದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಗಿಳಿಯು ಪರಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಹೇಗೆ?

೨. ಗಿಳಿಯ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಮಾನವರಾದ ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಗುಣಗಳಾವುವು?

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿ:

೧. “ಇಂಥ ಒಣಮರದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯ.”

೨. “ಏನಾದರೂ ವರವನ್ನು ಕೇಳು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.”

೩. “ಅದರ ಈಗಿನ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲಾರೆ.”

೪. “ಅದಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನ ಬರಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಬೇಕು.”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಆಶ್ರಯ : ಆಸರೆ :: ವರ್ಣ : _____

೨. ಉಪಕಾರ : ಅಪಕಾರ :: ಅದೃಷ್ಟ : _____

೩. ಗುರಿಯಾಗು : ಆಗಮ ಸಂಧಿ :: ಪರಹಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿ : _____

೪. ಜಿಂಕೆ : ರೂಢನಾಮ :: ಇಂದ್ರ : _____

೫. ಕೃತಜ್ಞತೆ : ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಣೆ :: ಕೃತಘ್ನತೆ : _____

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಸಂಧಿ ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಬೆನ್ನಟ್ಟು, ಬಾಣವನ್ನು, ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ರಾಯ, ಸಿರಿ, ವರ್ಷ, ಜನ್ಮ, ಆಶ್ಚರ್ಯ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಬರೆಯಿರಿ.

ರೋಗ, ಬಡತನ, ಕೃತಘ್ನ, ಫಲ, ಪರಹಿತ.

ಉ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಪರಹಿತ, ಕೃತಜ್ಞ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಸಂಪಾದಿಸು.

ಊ) ಮಾದರಿಯಂತೆ ‘ಗಾರ’ ‘ತನ’ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿರುವ ಐದೈದು ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಾದರಿ: ಬೇಟೆಗಾರ, ಬಡತನ.

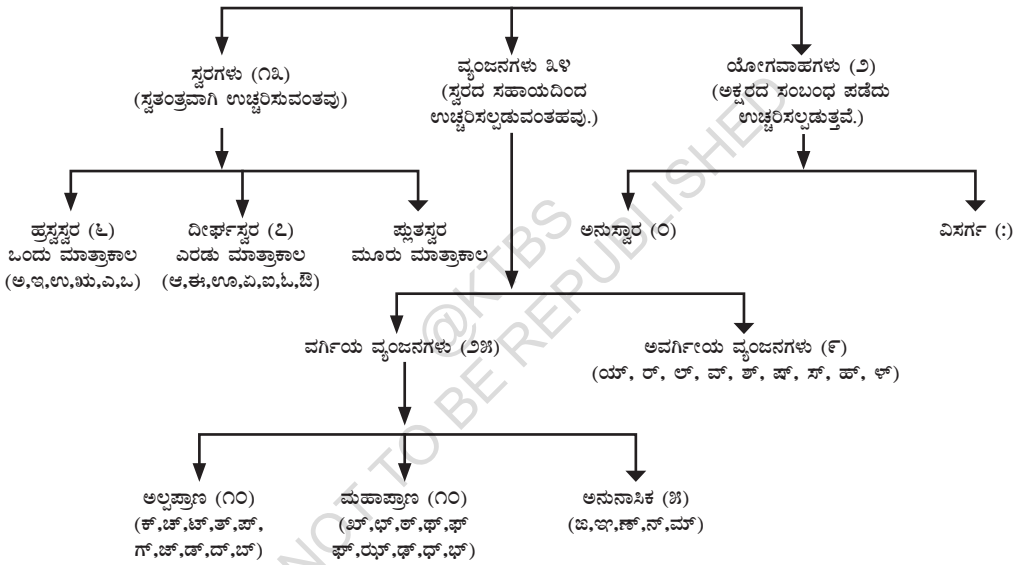
IV. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ :

ಈಗಾಗಲೇ ಎಂಟು ಮತ್ತು ಒಂಬತ್ತನೆಯ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ರಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿತಿದ್ದೀರಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವಲೋಕಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆ :

ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ವಿಭಾಗ ಕ್ರಮ

ಒಟ್ಟು ಅಕ್ಷರಗಳು - ೪೯



ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳು : ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೆ ಸ್ವರಾಕ್ಷರಗಳು ಸೇರಿ ಆಗುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಉದಾ :	ವ್ಯಂಜನ	+	ಸ್ವರ	=	ಗುಣಿತಾಕ್ಷರ
	ಕ್	+	ಅ	=	ಕ
	ಚ್	+	ಆ	=	ಚಾ
	ಟ್	+	ಇ	=	ಟಿ
	ತ್	+	ಈ	=	ತೀ

ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೂ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳು :

ಎರಡು ಅಥವಾ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ವರ ಸೇರಿ ಆಗುವ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ಅಥವಾ ಒತ್ತಕ್ಷರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಜಾತಿಯ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ಹಾಗೂ ವಿಜಾತಿಯ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳೆಂದು ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ.

೧. ಸಜಾತಿಯ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ : ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ (ಮೂಲದ) ಎರಡು ವ್ಯಂಜನಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ವರ ಸೇರಿದಾಗ ಸಜಾತಿಯ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ : ಅಮೃ, ಅಣ್ಣ, ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ಕನ್ನಡ, ಸದ್ದು.

೨. ವಿಜಾತಿಯ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ : ಎರಡು ಅಥವಾ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ವರ ಸೇರಿದಾಗ ವಿಜಾತಿಯ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ : ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸ್ತ್ರೀ, ಅಕ್ಷರ, ವಿದ್ಯೆ, ಕಷ್ಟ, ತ್ರಿಶೂಲ.

ಸಂಧಿಗಳು :

ಎರಡು ಪದಗಳ ನಡುವಿನ ಎರಡು ಅಕ್ಷರಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಕಾಲ ವಿಳಂಬವಾಗದಂತೆ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸೇರುವುದನ್ನು 'ಸಂಧಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿಗಳು :

ಸಂಧಿ ಆಗುವ ಎರಡು ಪದಗಳು ಕನ್ನಡ, ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು 'ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧಗಳಿವೆ.

೧. ಲೋಪ ಸಂಧಿ : ಎರಡು ಸ್ವರಾಕ್ಷರಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಧಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುವಾಗ ಪೂರ್ವ ಪದದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವರವು ಅರ್ಥ ಕೆಡದಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೋಪ (ಇಲ್ಲ) ವಾಗುವುದನ್ನು 'ಲೋಪಸಂಧಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ :	ಪೂರ್ವಪದ	+	ಉತ್ತರಪದ	=	ಸಂಧಿಪದ
	ಮಾತು	+	ಇಲ್ಲ	=	ಮಾತಿಲ್ಲ
	ಬೇರೆ	+	ಒಬ್ಬ	=	ಬೇರೊಬ್ಬ
	ನಿನಗೆ	+	ಅಲ್ಲದೆ	=	ನಿನಗಲ್ಲದೆ

೨. ಆಗಮ ಸಂಧಿ : ಲೋಪ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅರ್ಥ ಕೆಡುವಂತಿದ್ದರೆ, ಆ ಎರಡು ಸ್ವರಗಳ ನಡುವೆ 'ಯ್' ಇಲ್ಲವೆ 'ವ್' ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು 'ಆಗಮ ಸಂಧಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. 'ಯ್' ಅಕ್ಷರ ಬಂದಲ್ಲಿ ಯಕಾರಾಗಮ ಸಂಧಿ ಎಂತಲೂ, 'ವ್' ಅಕ್ಷರ ಬಂದಲ್ಲಿ ವಕಾರಾಗಮ ಸಂಧಿ ಎಂತಲೂ ಎರಡು ವಿಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ :	ಪೂರ್ವಪದ	+	ಉತ್ತರಪದ	=	ಸಂಧಿಪದ
	ಗುರು	+	ಅನ್ನು	=	ಗುರುವನ್ನು
	ಪಿತೃ	+	ಅನ್ನು	=	ಪಿತೃವನ್ನು
	ಕೈ	+	ಅಲ್ಲಿ	=	ಕೈಯಲ್ಲಿ
	ಶಾಲೆ	+	ಇಂದ	=	ಶಾಲೆಯಿಂದ

೩. ಆದೇಶ ಸಂಧಿ : ಎರಡು ಅಕ್ಷರಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಧಿಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುವಾಗ ಉತ್ತರ ಪದದ ಆದಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ಕ್' 'ತ್' 'ಪ್' ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ 'ಗ್' 'ದ್' 'ಬ್' ವ್ಯಂಜನಗಳು ಬದಲಿಯಾಗಿ ಬರುವುದನ್ನು 'ಆದೇಶ ಸಂಧಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ :	ಪೂರ್ವಪದ	+	ಉತ್ತರಪದ	=	ಸಂಧಿಪದ
	ಮಳೆ	+	ಕಾಲ	=	ಮಳೆಗಾಲ
	ಬೆಟ್ಟ	+	ತಾವರೆ	=	ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ
	ಹೂ	+	ಪುಟ್ಟಿ	=	ಹೂಬುಟ್ಟಿ

V. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

- ೧ ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ, ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.
೨. ಗಿಳಿಯು ಮಾತನಾಡುವುದಾಗಲೀ, ಇಂದ್ರನು ವರವನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಲೀ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಗದ ಮಾತು, ಆದರೆ ಈ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು? ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಪುಟ್ಟ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದು ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ.
೩. ವೃಕ್ಷಸಂಹಾರ ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧರ ಅನಾದರ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.



೨. ಅಸಿ-ಮಸಿ-ಕೃಷಿ



- ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ಭಾರತ ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ರಾಷ್ಟ್ರ. ರೈತ ದೇಶದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು. 'ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಎಂದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ರೈತರ ಬದುಕು ಸಂಕಷ್ಟದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅವನ ಗೋಳನ್ನು ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲ ಕೃಷಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕುಂಠಿತಗೊಂಡರೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೂ ಸೊರಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರ ಪಾತ್ರ ಹಿರಿದಾಗಿದೆ. ವೈರಿಗಳ ದಾಳಿಗೆ ಧೃತಿಗೊಂಡ ಹಗಲುರಾತ್ರಿ ಗಡಿಕಾಯುವ ಯೋಧನ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಅಭಿಮಾನವಿರಬೇಕು. ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಾಧಿಸದೆ, ದೇಶದ ಮುನ್ನಡೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅನ್ನ ಹಾಕುವ ರೈತ ಹಾಗೂ ಯೋಧನ ಬದುಕು ಹಸನುಗೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಸಾಹಿತಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಯೋಧ ಹಾಗೂ ರೈತನಿಗೆ ಆತ್ಮ ಬಲವನ್ನು ತುಂಬಬೇಕು. ದೇಶದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಯೋಧ-ರೈತ-ಸಾಹಿತಿ ಈ ಮೂವರಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿದೆ.

ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ, ಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಯಾವುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಉತ್ತರ ನೀಡಬಹುದು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಗತಿ, ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವೇ ಜನರ ಉದ್ಧಾರದ ದಾರಿ, ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯೇ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಣೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತುಗಳತ್ತಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ, ಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಅಸಿ, ಮಸಿ, ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆಂದರೆ ಏನು? ಅಸಿ ಎಂದರೆ ಯುದ್ಧ, ಯುದ್ಧ ಎಂದರೆ ಸೈನಿಕರು. ಸೈನಿಕರೇ ಇದ್ದಾಗ ದೇಶದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧ್ಯ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ದೇಶದವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ದುರಾಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿ ಯುದ್ಧ ಸಾರಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತಮ್ಮ ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವವರು ಸೈನಿಕರು. ಅವರು ಪ್ರಬಲರಾಗಿದ್ದಾಗ ದೇಶವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಲಿಷ್ಠ ದೇಶ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹೊಡೆದುಹಾಕಿ ತನ್ನ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಂತೆ ಮೆರೆಯಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣಾಪಡೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಖರ್ಚಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವರು. ಅದು ಕಾರಣವೋ ಏನೋ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗ ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ರಕ್ಷಣೆಗಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಮಸಿ. ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ. 'ಪೆನ್ನು ಖಡ್ಗಕ್ಕಿಂತ ಹರಿತ' ಎನ್ನುವ ಗಾದೆ ಮಾತೇ ಇದೆ. ಖಡ್ಗದಿಂದ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ್ದನ್ನು ಪೆನ್ನಿನ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಬರೆವಣಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದುದು. ಪತ್ರಿಕೆಯ ಒಂದು ಲೇಖನ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕತೆ, ಕವನ ಹಲವರ ಬದುಕನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಲ್ಲದು. ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಉರುಳಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸರ್ಕಾರ ತರಬಹುದು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬರೆವಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದುದು. ಇವತ್ತು ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಗೌರವ ಇರುವುದು ಆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸತ್ವದಿಂದಾಗಿ. ಅಂಥ ಸಾಹಿತಿಗಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟು ಸಮಾಜ ಪ್ರಗತಿಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು ತುಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಬಸವಾಡಿ ಶಿವಶರಣರ ವಚನಗಳು, ದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು, ಕುವೆಂಪು, ಬೇಂದ್ರೆಯಂಥವರ ಕಾವ್ಯ ಇವತ್ತಿಗೂ ಜನರ ಮೇಲೆ ಸತ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲು ಅಲ್ಲಿರುವ ಸತ್ವವೇ ಕಾರಣ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹಿರಿಯರು ದೇಶದ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಪ್ರಗತಿ ಮಸಿಯನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಉತ್ತೇಕ್ಷೆ ಇದೆ ಎಂದೆನಿಸದು.

ಅಸಿ, ಮಸಿಗಿಂತ ಮಹತ್ವದ್ದು ಕೃಷಿ. ಕೃಷಿಕ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಬೆನ್ನೆಲುಬು. 'ಒಕ್ಕಲಿಗ ಒಕ್ಕದಿರೆ ಜಗವೆಲ್ಲ ಬಿಕ್ಕುವುದು' ಎನ್ನುವ ಮಾತಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕೃಷಿಕರೇನಾದರೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ನಾವು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವ ಬೆಳೆಯನ್ನೂ ತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಗತಿ ಏನು? ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಬರೀ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ನಾವು ಯಾವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದಲೂ ಟೊಮೆಟೊ ತಯಾರಿಸಲು, ಅಕ್ಕಿ ಪಡೆಯಲು, ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಭೂಮಿಯೇ ಬೇಕು. ರೈತನ ಬೆವರು ಭೂಮಿಗೆ ಸುರಿಯಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಸರ್ವಜ್ಞ 'ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಿ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಮೇಲು, ಮೇಟಿಯಿಂ ರಾಟೆ ನಡೆದುದಲ್ಲದೆ ದೇಶದಾಟವೆ ಕೆಡಗುಂ' ಎಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಹೌದು, ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆ ಅಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಮೇಲು. ಆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಆಟವೇ ನಡೆಯದು. ಆದರೆ ಇಂದು ಇಂಥ ಕೃಷಿಕರ ಗತಿ ಏನಾಗಿದೆ? ಅವನು ಒಂದೆಡೆ ನಿಸರ್ಗದ ಜೊತೆ ಸೆಣಸಬೇಕು. ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಬೀಜ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿ ಬರಡಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ರೋಗಗಳು ತಗುಲಿ ಬೇಸಾಯವೇ ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ತಾನು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಗದೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧವೂ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ.



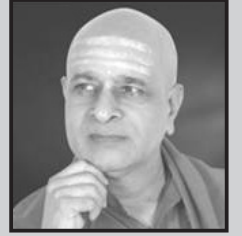
ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಸಂಶೋಧಕರು, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಬದುಕುತ್ತಿರುವುದು ಕೃಷಿಕರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಯೇ. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೃಷಿಕರನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಬಂದಿರುವುದು ಕೃಷಿಕರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದಲೇ. ನಿಜಸಂಗತಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ರೈತರಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡುವವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ. ಅವರಂತೆ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುವವರೂ ಬೇರೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಂತೂ ರೈತರು ಸಾಕಷ್ಟು ಬವಣೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆಯ ಅಭಾವ, ಇಲ್ಲವೆ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಭೂಮಿ ಬರಡಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಕಳಪೆ ಬೀಜಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಬದುಕೇ ನಶ್ವರ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ರೈತರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ರೈತರು ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳಾಗದೆ ಆಶಾವಾದಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ರೈತರು ಯಾರಿಗೂ ಮೋಸ, ವಂಚನೆ ಮಾಡುವವರಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಮೋಸ, ವಂಚನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸತ್ವವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕವಾದರೂ ತುಂಬುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಕೃತಘ್ನರಾಗುವರು.

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಡಾ. ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ೧೯೫೧ ರಲ್ಲಿ ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಣೆಬೆನ್ನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆಡಿಯಾಲ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಸಾಣೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ರಂಗಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಪ್ರತಿವರ್ಷ 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಟಕೋತ್ಸವ', 'ಶಿವಸಂಚಾರ', 'ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣ', 'ವರ್ಷದ ಹರ್ಷ', 'ಶ್ರಾವಣ ಸಂಜೆ' ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ೬೦ ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವೈಚಾರಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ - 'ಜೀವನ ದರ್ಶನ', 'ಕೈದಿವಿಗೆ', 'ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ', 'ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ', 'ಕಾಯಕ ದಾಸೋಹ', 'ಪ್ರಳಯ! ಮುಂದೇನು?', 'ಸುಖ ಎಲ್ಲಿದೆ?', 'ಅರಿವಿನ ಅಂತರಾಳ', 'ಬಸವ ಧರ್ಮ' ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನಗಳು. 'ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ', 'ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ', 'ಜಂಗಮದಡೆಗೆ', 'ಅಂಕುಶ' - ಇವು ನಾಟಕಗಳು. 'ಶಿವಾನುಭವ' ಪ್ರವಾಸ ಕಥನವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ನೂರಾರು ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.



ಇವರ ರಂಗ ಸಾಧನೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಯ 'ಗೌರವ ಫೆಲೋಷಿಪ್', ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ 'ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ 'ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್' ಹಾಗೂ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರೋಟರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು 'ಪಾಲ್ ಹ್ಯಾರಿಸ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ಇವರು 'ರಂಗ ಜಂಗಮ' ಎಂದು ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಅಸಿ-ಮಸಿ-ಕೃಷಿ' ಲೇಖನವನ್ನು ಅವರ 'ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ' ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅಣೆಕಟ್ಟು - ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿರುವ ಡ್ಯಾಂ,
ಜಲಾಶಯದ ತಡೆಗೋಡೆ.

ಅಸಿ - ಖಡ್ಗ, ಯುದ್ಧ.

ಉಪೇಕ್ಷೆ - ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅಲಕ್ಷ್ಯ.

ಕೃತಘ್ನ - ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಣೆ ಇಲ್ಲದಿರುವವನು.

ದುರಾಕ್ರಮಣ - ಮೋಸದ ಧಾಳಿ.

ನಿರಾಶವಾದಿ - ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಸೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡವ.

ಬವಣೆ - ತೊಂದರೆ, ಕಷ್ಟ.

ಮಸಿ - ಶಾಯಿ.

ಮೇಟಿಗಂಬ-ಒಕ್ಕಲು ಕಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಂಬ.

ಸತ್ಪರಿಣಾಮ - ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮ.

ಹರಿತ - ಚೂಪಾದ.

ಅತಿವೃಷ್ಟಿ - ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚುಮಳೆ ಬೀಳುವುದು.

ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ - ಅಧಿಕವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುವುದು.

ಒಕ್ಕಲಿಗ - ಕೃಷಿಕ, ರೈತ.

ಗುಲಾಮ - ಅಡಿಯಾಳು.

ನಶ್ವರ - ನಶಿಸು, ಇಲ್ಲವಾಗು.

ಬಚೆಟ್ - ಆಯವ್ಯಯದ ಸಮತೋಲನ ಪಟ್ಟಿ.

ಬಿಕ್ಕು - ಅಳು.

ಮೇಟಿ - ವ್ಯವಸಾಯ.

ರಾಟೆ - ಚಕ್ರ.

ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ - ಅಧಿಕಾರ ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿರುವುದು,
ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

೧. ಪೆನ್ನು ಖಡ್ಗಕ್ಕಿಂತ _____

೨. ಒಕ್ಕಲಿಗ ಒಕ್ಕದಿರೆ _____

೩. ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಲಿ _____

೪. ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು _____

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ದೇಶದ ಉದ್ಧಾರ ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ?

೨. ಅಸಿ-ಮಸಿ ಎಂದರೇನು?

೩. ಈ ನಾಡಿನ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಯಾರು?

೪. ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯರು ಏನೆಂದು ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ?

೫. ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಶಿವಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ರೋಟರಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿದೆ?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಕ್ಷಣಾಪಡೆ ಏಕೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರಬೇಕು?
೨. ರೈತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾವುವು?
೩. ಕೃಷಿಕರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾಗಬಹುದು?
೪. ಸರ್ವಜ್ಞ ಕವಿಯು ಕೃಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿರುವ ವಚನ ಯಾವುದು?

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ದೇಶದ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಏಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿಡುತ್ತದೆ?
೨. ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪಾತ್ರವೇನು?
೩. 'ಕೃಷಿಕ ನಾಡಿನ ಬೆನ್ನೆಲುಬು' ಈ ಮಾತನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ.

ಉ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿ:

೧. "ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಆಟವೇ ನಡೆಯದು."
೨. "ರೈತರು ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳಾಗದೆ ಆಶಾವಾದಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ."
೩. "ಅವರು ಯಾರಿಗೂ ಮೋಸ, ವಂಚನೆ ಮಾಡುವವರಲ್ಲ."
೪. "ಸಾಹಿತಿಗಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದಷ್ಟು ಸಮಾಜವು ಪ್ರಗತಿಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು ತುಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ."

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆದು ಸಂಧಿಯ ಹೆಸರು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ, ಬೆನ್ನೆಲುಬು, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಪ್ರಗತಿ, ಅವಲಂಬನೆ, ಪ್ರಬಲ, ಸತ್ಪರಿಣಾಮ, ಆಶಾವಾದಿ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉತ್ತೇಕ್ಷೆ, ಸತ್ಪರಿಣಾಮ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಸೆಣಸು, ಉಪೇಕ್ಷೆ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವ ರೂಪ ಬರೆಯಿರಿ.

ವರ್ಷ, ಭೂಮಿ, ಕತೆ, ಬೇಸಾಯ, ಕಾರ್ಯ, ಕಾವ್ಯ.

ಉ) ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ, ಮೂರನೇ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಅಸಿ	:	ಯುದ್ಧ	::	ಮಸಿ	:	_____
೨. ಕ್ರಿಮಿಕೀಟ	:	ಜೋಡುನುಡಿ	::	ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ	:	_____
೩. ಯುದ್ಧ	:	ಜುದ್ಧ	::	ಶ್ರೀ	:	_____
೪. ಯೋಧ	:	ರಕ್ಷಣೆ	::	ರೈತ	:	_____

IV. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ :

ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿಗಳು :

ಎರಡು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು ಸೇರಿದಾಗ ಪರಸ್ಪರ ಎದುರಾದ ಅಕ್ಷರಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಧಿಯಾದರೆ ಅದನ್ನು 'ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಧಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸ್ವರಸಂಧಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿಗಳು ಎಂದು ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಸ್ವರ ಸಂಧಿಗಳು :

೧. ಸರ್ವಣದೀರ್ಘ ಸಂಧಿ : ಎರಡು ಸರ್ವಣ ಸ್ವರಗಳ (ಅ+ಆ, ಇ+ಈ, ಉ+ಊ) ನಡುವೆ ಸಂಧಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಾಗ ಅವೆರಡರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅದೇ ವರ್ಣದ ದೀರ್ಘಸ್ವರವು ಆದೇಶವಾಗಿ ಬರುವುದನ್ನು 'ಸರ್ವಣದೀರ್ಘ ಸಂಧಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ :	ಪೂರ್ವಪದ	+	ಉತ್ತರಪದ	=	ಸಂಧಿಪದ
	ದೇವ	+	ಆಲಯ	=	ದೇವಾಲಯ
	ಮಹಾ	+	ಅನುಭಾವ	=	ಮಹಾನುಭಾವ
	ಗಿರಿ	+	ಇಂದ್ರ	=	ಗಿರೀಂದ್ರ

೨. ಗುಣ ಸಂಧಿ : ಪೂರ್ವಪದದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಅ' ಅಥವಾ 'ಆ' ಸ್ವರಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಿಗೆ 'ಇ' ಅಥವಾ 'ಈ' ಸ್ವರ ಪರವಾದರೆ ಅವೆರಡರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ಏ' ಸ್ವರವು, 'ಉ' ಅಥವಾ 'ಊ' ಸ್ವರ ಪರವಾದರೆ ಅವೆರಡರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ಓ' ಸ್ವರವು, ಅದೇ ರೀತಿ 'ಋ' ಸ್ವರ ಪರವಾದರೆ ಅವೆರಡರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ೠ' ಆದೇಶವಾಗಿ ಬರುವುದನ್ನು 'ಗುಣ ಸಂಧಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ :	ಪೂರ್ವಪದ	+	ಉತ್ತರಪದ	=	ಸಂಧಿಪದ
	ವೀರ	+	ಈಶ	=	ವೀರೇಶ
	ಮಹಾ	+	ಉತ್ಸವ	=	ಮಹೋತ್ಸವ
	ರಾಜ	+	ಋಷಿ	=	ರಾಜರ್ಷಿ

೩. ವೃದ್ಧಿ ಸಂಧಿ : ಪೂರ್ವಪದದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಅ' ಅಥವಾ 'ಆ' ಸ್ವರಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಿಗೆ 'ಎ' ಅಥವಾ 'ಐ' ಸ್ವರ ಪರವಾದರೆ ಅವೆರಡರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ಐ' ಸ್ವರವು, ಅದೇರೀತಿ 'ಓ' ಅಥವಾ 'ಔ' ಸ್ವರ ಪರವಾದರೆ ಅವೆರಡರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ಔ' ಸ್ವರವು ಆದೇಶವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ 'ವೃದ್ಧಿ ಸಂಧಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ :	ಪೂರ್ವಪದ	+	ಉತ್ತರಪದ	=	ಸಂಧಿಪದ
	ಏಕ	+	ಏಕ	=	ಏಕೈಕ
	ಭಾವ	+	ಐಕ್ಯ	=	ಭಾವೈಕ್ಯ
	ಜಲ	+	ಓಘ	=	ಜಲೌಘ
	ದಿವ್ಯ	+	ಔಷಧಿ	=	ದಿವ್ಯೌಷಧಿ

೪. ಯಣ್ ಸಂಧಿ : ಪೂರ್ವಪದದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಇ,ಈ,ಉ,ಊ,ಋ ಸ್ವರಗಳಿಗೆ ಅನ್ಯಸ್ವರಗಳು ಪರವಾದಾಗ 'ಇ','ಈ' ಸ್ವರಗಳಿಗೆ 'ಯ್' ಕಾರವೂ, 'ಉ', 'ಊ' ಸ್ವರಗಳಿಗೆ 'ವ್' ಕಾರವೂ, 'ಋ' ಸ್ವರಕ್ಕೆ 'ರ್' ಕಾರವು ಆದೇಶವಾಗಿ ಬರುವುದು. ಇದನ್ನು 'ಯಣ್ ಸಂಧಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ :	ಪೂರ್ವಪದ	+	ಉತ್ತರಪದ	=	ಸಂಧಿಪದ
	ಅತಿ	+	ಉಕ್ತಿ	=	ಅತ್ಯುಕ್ತಿ
	ಮನು	+	ಅಂತರ	=	ಮನ್ವಂತರ
	ಪಿತ್ರ	+	ಆರ್ಜಿತ	=	ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ

ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಂಜನ ಸಂಧಿಗಳು :

೧. ಜಸ್ತ್ವ ಸಂಧಿ : ಪೂರ್ವಪದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕ್,ಚ್,ಛ್,ತ್,ಪ್, ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೆ ಯಾವ ವರ್ಣ ಪರವಾದರೂ ಅದೇ ವರ್ಗದ ಮೂರನೆಯ ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರಗಳು (ಗ್,ಜ್,ಡ್,ದ್,ಬ್,) ಆದೇಶವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು 'ಜಸ್ತ್ವ ಸಂಧಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ :	ಪೂರ್ವಪದ	+	ಉತ್ತರಪದ	=	ಸಂಧಿಪದ
	ವಾಕ್	+	ದೇವಿ	=	ವಾಗ್ದೇವಿ
	ಅಚ್	+	ಅಂತ	=	ಅಜಂತ
	ಷಟ್	+	ಆನನ	=	ಷಡಾನನ

೨. ಶ್ರುತ್ತ ಸಂಧಿ : ಪೂರ್ವಪದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಕಾರ ಇಲ್ಲವೇ ತವರ್ಗಾಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಶಕಾರ ಇಲ್ಲವೇ ಚವರ್ಗಾಕ್ಷರಗಳು ಪರವಾದಾಗ ಸಕಾರಕ್ಕೆ ಶಕಾರವೂ, ತವರ್ಗಕ್ಕೆ ಚವರ್ಗವೂ ಆದೇಶಗಳಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು 'ಶ್ರುತ್ತ ಸಂಧಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ :	ಪೂರ್ವಪದ	+	ಉತ್ತರಪದ	=	ಸಂಧಿಪದ
	ಮನಸ್	+	ಶುದ್ಧಿ	=	ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿ
	ಸತ್	+	ಚಿತ್ರ	=	ಸಚ್ಚಿತ್ರ
	ಜಗತ್	+	ಜ್ಯೋತಿ	=	ಜಗಜ್ಜ್ಯೋತಿ

೩. ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿ : ಪೂರ್ವ ಪದದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗದ ಪ್ರಥಮ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಅನುನಾಸಿಕ ಅಕ್ಷರ ಪರವಾದರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಕ್, ಚ್, ಟ್, ತ್, ಪ್, ವ್ಯಂಜನಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅದೇ ವರ್ಗದ ಜ್, ಞ್, ಣ್, ನ್, ಮ್, ವ್ಯಂಜನಗಳು ಆದೇಶಗಳಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ.

ಉದಾ :	ಪೂರ್ವಪದ	+	ಉತ್ತರಪದ	=	ಸಂಧಿಪದ
	ದಿಕ್	+	ನಾಗ	=	ದಿಜ್ನಾಗ
	ಷಟ್	+	ಮಾಸ	=	ಷಣ್ಮಾಸ
	ಚಿತ್	+	ಮೂಲ	=	ಚಿನ್ಮೂಲ

V. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ಪ್ರಸ್ತುತ ಗದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
೨. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ರೈತಗೀತೆಯ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದು ಹಾಡಿರಿ.
೩. ರೈತರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಅವರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.
೪. ರೈತರ ಬದುಕು ಹಸನಾಗಲು ನೀವು ಯಾವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೀರಿ?



೨. ಗಾನಯೋಗಿ ಪಂಡಿತ ಪುಟ್ಟರಾಜ ಗವಾಯಿ

— ರಮೇಶಗೌಡ ಎಂ.ಕೆ.



ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ಉನ್ನತವಾದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ದೈಹಿಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಲಾರವು. ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಭಲವಿದ್ಧರೆ ಗುರಿ ಸಾಧನೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಚೇತನರ ಒಲಂಪಿಕ್ಸ್ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ. ವಿಕಲಚೇತನರಾಗಿದ್ದರೂ ಕ್ರೀಡಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಲತಿ ಹೊಳೆ, ಭರತನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಧಾಚಂದ್ರನ್, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಪನ್ ಹಾಕಿಂಗ್-ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದಂತೆ ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟರಾಜ ಗವಾಯಿಗಳೂ ಒಬ್ಬರು. ಅಂಥರಾಗಿದ್ದರೂ ಹಲವಾರು ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯರು. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಿದ್ಧರೆಲ್ಲರ ಸಾಧನೆಯು ನಮಗೆ ಆದರ್ಶವಾಗಬೇಕು; ಅದು ನಮ್ಮ ಒಳಗಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆಸಬೇಕು.

ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ಸಾಧಕರ ಜೀವನವನ್ನು ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅವರು ತಮಗಿಷ್ಟವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯದತ್ತರಕ್ಕೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ, ಜಗತ್ತೇ ನಿಬ್ಬೆರಗಾಗಿ ತಮ್ಮತ್ತ ಹೊರಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚರಿತ್ರೆಯ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಿಂದ ದಾಖಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಾಧನೆ ಕಂಡು ಅನೇಕರು ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಅವರಂತೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ದಿಕ್ಕೂಚಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡವರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ಗಾನಯೋಗಿ ಡಾ. ಪಂಡಿತ ಪುಟ್ಟರಾಜ ಗವಾಯಿಗಳು ಓರ್ವರು.

ಪುಟ್ಟರಾಜರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, ಸಮಾಜದ ಜೊತೆ ಬೆರೆತು, ವಿಶ್ವದ ಕಣ್ಣಿನಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪುಟ್ಟರಾಜರು ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಾನಗಲ್ಲ ತಾಲೂಕಿನ ದೇವರ ಹೊಸಪೇಟೆಯ ವೆಂಕಟಾಪುರ ಮಠದ ಜಂಗಮ ದಂಪತಿಗಳಾದ ರೇವಣಯ್ಯ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಮ್ಮ ಅವರ ಮಗನಾಗಿ ೧೯೧೪ ರ ಮಾರ್ಚ್ ೨ ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕಣ್ಣು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಅವರು "ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹೋಗ್ಯಾವ, ಕಣ್ಣು ಬೇನೆ ಬಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ 'ಪರಿ' ಅಂತ ಬರತೈತಲ್ಲ, ಅದ್ಕೆ 'ಅರಿ' ಅಂತಾರ. ಆವಾಗ ಬರೀ ನಾಟೀ ವೈದ್ಯ ಇತ್ತು. ಅವರು ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡಿಗೆ ತೊನಸಿಯನ್ನು (ನಾಯಿಯ ಮೈಯಲ್ಲಿರುವ ಹುಳು) ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆಗ ಮುಟ್ಟಿಸುವಾಗ ತೊನಸಿ ಕೈಚಾರಿ ಕಣ್ಣು ಒಳಗೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟವು. ಆವಾಗ ಅದು ಅರಿ ಹರಿಯುವುದರ ಬದಲು, ಗುಡ್ಡಿನ ಹರಿದು ಕಣ್ಣು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟವು." ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಗವಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವೇದನೆಯೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬಾಲಕ ಪುಟ್ಟಯ್ಯನಿಗೆ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ನುಡಿಸುವ ಆಸೆ. ಒಮ್ಮೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಾವನ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಹಿಡಿದು ತಲ್ಲಿನನಾಗಿ ನುಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ.



ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್‌ನಿಂದ ಹೊರಟ ನಾದ ಮನೆಯನ್ನು ತುಂಬಿ, ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಜನರಲ್ಲರ ಮನವನ್ನು ತುಂಬಿತು. ನಾದ ಮಾಧುರ್ಯಕ್ಕೆ ಮನಸೋತ ಜನರು ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಬಾಲಕನ ಮಾವ ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ, ಒಳಗೆ ಜನರ ಗುಂಪು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದರು. ಮನೆಯ

ಒಳಗೆ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್ ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಯೋಗಿಗಳೇ ಇರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಒಳ ಬಂದರು. ತಲ್ಲಿನನಾಗಿ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್ ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪುಟ್ಟ ಬಾಲಕನನ್ನು ಕಂಡು ನಿಬ್ಬೆರಗಾದರು. ಮಾವನ ಪಾದ ಸಪ್ಪಳದಿಂದ ವಿಚಲಿತನಾದ ಬಾಲಕ ಒಮ್ಮೇಲೇ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್ ನುಡಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, “ಮಾವ ತಪ್ಪಾತು... ಕ್ಷಮಿಸು, ನೀನು ಮುಟ್ಟು ಎಂದರೂ ನಾನು ಇನ್ನೆಂದೂ ನಿನ್ನ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ...” ಎನ್ನುತ್ತ ಮಾವನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ತಡವಡಿಸಿದನು. ಆಗತಾನೆ ಹಾಡಲು ಕಲಿತ ಮರಿ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ, ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಲಕನನ್ನು ಮಾವ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮುದ್ದುಗರೆಯುತ್ತ, ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸಿದರು. “ಮಗು ಇಂದಿನಿಂದ ಇದು ನನ್ನ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್ ಅಲ್ಲ, ನಿನ್ನದು... ನಿನ್ನದೇ, ಅದು ನಿನ್ನ ಆಸ್ತಿ...” ಎಂದರು. ಹೀಗೆ ಮೈಮರೆತು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಬಾಲಕನ ಸಂಗೀತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಧ್ರುವತಾರೆಯಂತೆ ಸದಾಕಾಲ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಗಾನಯೋಗಿ ಪಂಡಿತ ಪುಟ್ಟರಾಜ ಗವಾಯಿಗಳು. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರೇ ಅವರ ಸೋದರ ಮಾವ!

ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಗವಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯತ್ವ

ಸಂಗೀತ ಲೋಕದ ಜಗದ್ಗುರು ಪಂಡಿತ ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಗವಾಯಿಗಳ ‘ಸಂಚಾರಿ ಸಂಗೀತ ಪಾಠಶಾಲೆ’ ಒಮ್ಮೆ ಗವಿಮಠದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಪ್ (ವಾಸ) ಮಾಡಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾವನವರೊಂದಿಗೆ ಪುಟ್ಟಯ್ಯನು ಬಂದು ಗುರುಗಳಾದ ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಗವಾಯಿಗಳ ಶಿಷ್ಯತ್ವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಪ್ರೀತಿಯ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಈತನೂ ಒಬ್ಬನಾದನು. ಪುಟ್ಟಯ್ಯನು “ನಾನೊಬ್ಬ ಅಂಧ ಬಾಲಕ, ನನ್ನಿಂದೇನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ? ಜಗತ್ತನ್ನು ನೋಡದ ನನಗೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಏನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ? ಇದ್ದಷ್ಟು ದಿನ ಗುರುಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತ ಊಟ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಹೊರೆದು, ನೆಲ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಶಯನಗೈದು ಈ ಬದುಕನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರಾಯಿತು” ಎಂಬ ವಿಷಣ್ಣ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

“ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಗುರುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಅವರ ನುಡಿಯೇ ನನಗೆ ಮಂತ್ರ. ಅವರ ನಡೆಯೇ ನನಗೆ ಆಚಾರವಾಗಬೇಕು” ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಬಾಲಕ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ. ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಸಹಪಾಠಿಗಳಿಗಿಂತ ಬಲುಬೇಗ ಗುರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ, ಕಲಿತುಕೊಂಡರು. ಗುರು-ಶಿಷ್ಯರೀವರೂ ಅಂಧರು. ಅವರ ಬಾಹ್ಯ ಕಣ್ಣು ಅಳಿಸಿದ್ದರೂ ಅಂತರಂಗದ ಕಣ್ಣು ಅರಳಿತ್ತು.

“ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುರು ಮಾತ್ರ ಶಿಷ್ಯರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಓದಬಲ್ಲನು, ಅವರ ಅಭಿಲಾಷೆಗೆ ತಕ್ಕಂಥ ಜ್ಞಾನಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುರುವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಸಿರುತ್ತದೆ.” ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಗವಾಯಿಗಳು ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುರುವಾಗಿದ್ದರು. ಪುಟ್ಟಯ್ಯನ ಸಂಗೀತ ಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ಬೆರೆತರೆ, ಗಂಗೆ-ಯಮುನೆಯರು ಒಂದಾದಂತೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಪುಟ್ಟಯ್ಯನು ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ಪಾಣಿನಿಯ ‘ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಿ’, ಶರ್ವವರ್ಮನ ‘ಕಾತಂತ್ರ’, ಕೇಶಿರಾಜನ ‘ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣ’, ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ‘ಕೈವಲ್ಯ ಪದ್ಧತಿ’ ಜೊತೆಗೆ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ, ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಶಬ್ದಾನುಶಾಸ್ತ್ರ, ಭಂದಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಬದ್ಧವಾಗಿ ಕಲಿತರು. ಕೇವಲ ಕಲಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾದರು.

ಕಣ್ಣುಕಾಣದ ಪುಟ್ಟರಾಜರು ಸದಾಕಾಲ ಬೇರೆಯವರ ಸಹಾಯ ಪಡೆದೇ ಓದಿಸುವ ಹಾಗೂ ಬರೆಸುವ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಲು ಪುಟ್ಟರಾಜರು ‘ಬ್ರೈಲ್ ಲಿಪಿ’ ಕಲಿತು, ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾದರು.

ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮುಡುಪಾದ ಜೀವ :

ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಗವಾಯಿಗಳ ಸಂಚಾರಿ ಪಾಠಶಾಲೆಯು ಹೊಳೆ-ಆಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಪ್ (ಬಿಡಾರ) ಹಾಕಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯಾದ ಸಿದ್ಧಮ್ಮನವರು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾದ ಪುಟ್ಟರಾಜನನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಂದರು. ಸಂಗೀತದ ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತನಾದ ಮುದ್ದು ಮಗನನ್ನು ನೋಡಿದ ತಾಯಿಗೆ ಅಂತಃಕರಣ ತುಂಬಿ ಬಂತು. ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಗವಾಯಿಗಳ ಪಾದಕ್ಕೇರಗಿ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಮಗನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ಗವಾಯಿಗಳು “ಅವನು ಬಂದರೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ತಾಯಿ” ಎಂದು ವಾತ್ಸಲ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ಸಿದ್ಧಮ್ಮನವರು ಪುಟ್ಟಯ್ಯನೇಡೆ ಬಂದು ಮನೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ, ಪುಟ್ಟಯ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ದೃಢವಾಗಿತ್ತು. ತಾಯಿಗೆ ಮೃದುವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೇ ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. “ನನಗೆ, ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಗುರುಗಳು. ಸಮಾಜದ ಹಣದಿಂದ ನನಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜದ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸದೆ ಅದು ಹೇಗೆ ನಿನ್ನ ಜೊತೆ ಬರಲಿ ತಾಯಿ, ನೀನೆ ಹೇಳು? ಭವದಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಿರುವೆ. ಗುರು ಪಂಚಾಕ್ಷರರೇ ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವ. ಅವರ ಆಜ್ಞಾಧಾರಕ ನಾನು. ನನ್ನ ಮಗನೆಂಬ ಭಾವವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಿ ನನ್ನನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕರ್ಪಿಸು

ತಾಯಿ” ಎಂದು ತಾಯಿ ಸಿದ್ಧಮ್ಮನವರ ಪಾದಕ್ಕೇರಗಿ ಆರ್ತರಾದರು. ಸಿದ್ಧಮ್ಮನವರು ಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆ ವರ್ತಿಸದೆ ಮಹಾತಾಯಿಯಂತೆ ಮಗನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು. “ನಿನ್ನಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುತ್ರರತ್ನವೊಂದನ್ನು ಹೆತ್ತ ಭಾಗ್ಯ ನನ್ನದಾಗಲಿ. ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಯಾಗುವುದು ನಿನಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಜೊತೆ ಬರುವುದು ಬೇಡ ಮಗನೆ. ಗುರು ಪಂಚಾಕ್ಷರರು ತೋರುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಡೆದು ಅಮರನಾಗು ಕಂದ” ಎಂದು ಮಗನನ್ನು ಅಂತಃಕರಣ ತುಂಬಿ ಹರಸಿ, ಭಾರವಾದ ಹೃದಯದಿಂದ ದೇವರ ಹೊಸಪೇಟೆಗೆ ಮರಳಿದರು. ಪುಟ್ಟರಾಜರು ಲೌಕಿಕ ಬಂಧನಗಳ ಹೊಸ್ತಿಲನ್ನು ದಾಟಿ ಅನಿಕೇತನರಾದರು.



ಗಾಂಧಿ ತತ್ವಾನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಪಂಚಾಕ್ಷರ ಗವಾಯಿಗಳು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರೇರಣೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಖಾದಿಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಸ್ವದೇಶಿ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಪುಟ್ಟರಾಜರು ಖಾದಿಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೊಡುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಲಿನಂಥ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಪುಟ್ಟರಾಜರು, ತಮ್ಮ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಶುಭ್ರವಾದ ಖಾದಿಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಭಾರತೀಯತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾದರು. ಶುಭ್ರವಾದ ಬಿಳಿಯ ಉದ್ದನೆಯ ಅಂಗಿ, ಪಂಚೆ (ದೋತರ), ತಲೆಗೆ ಕೆಂಪು ಪೇಠ (ಪಟಗ), ನೊಸಲಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರಭಸ್ಮ, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಾಲೆ, ಪಾದಗಳಿಗೆ ಅರಿವೆಯ ಪಟ್ಟಿಕೆಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹಾವುಗೆಗಳು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದನೆಯ ಬೆತ್ತ ಇವು ಪುಟ್ಟರಾಜರ ಬಾಹ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಗುರುತುಗಳಾದವು.

ಪುಟ್ಟರಾಜರು ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಗಳಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಗಾಯನ, ವಾದನ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕೀರ್ತನ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಜ್ಞಾನಯೋಗಿ, ಗಾನಯೋಗಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ೭೫ ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಕವಿಯಾದರು. ಅವರ ಸಾಧನೆಗೆ ನಾಡೋಜ, ಬಸವಶ್ರೀ, ಪದ್ಮಭೂಷಣ, ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಮುಂತಾದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ಬಂದವು. ಹೀಗೆ ಸಂಗೀತ ಲೋಕದ ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರರಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಶಿಷ್ಯರ ಬದುಕಿಗೆ ದಿವ್ಯಬೆಳಕಾದ ಗಾನಯೋಗಿ ಡಾ. ಪಂಡಿತ ಪುಟ್ಟರಾಜ ಗವಾಯಿಗಳು ದಿನಾಂಕ ೧೭-೦೯-೨೦೧೦ ರಂದು ಅನಂತದಲ್ಲಿ ಅನಂತವಾದರು, ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಮರರಾದರು.

* * * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ರಮೇಶಗೌಡ ಮಲ್ಲನಗೌಡ ಕಲ್ಲನಗೌಡ ಅವರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ನವಲಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕಿತ್ತೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೧೯೭೫ ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಇವರು 'ಅಮೃತಕ್ಕೆ ಹಾರಿದ ಗರುಡ' (ಕಥಾ ಸಂಕಲನ), 'ರೂಪ ಬಯಲು' (ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನ), 'ಗಾನಯೋಗಿ ಡಾ. ಪಂ. ಪುಟ್ಟರಾಜ ಕವಿ ಗವಾಯಿಗಳು' (ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ) ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಹಲವು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.



'ಅಮೃತಕ್ಕೆ ಹಾರಿದ ಗರುಡ' ಕಥಾ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ 'ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ಮುದ್ದಣ ದತ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯಿಂದ 'ವರ್ಷದ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅಂಧ - ಕುರುಡ, ಕಣ್ಣು ಕಾಣದವ.

ಅನಂತ - ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ.

ಅಭಿಲಾಷೆ - ಆಸೆ, ಬಯಕೆ.

ಆರ್ತ - ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕ, ದುಃಖಿತ.

ಗ್ರಹಿಸಿ - ತಿಳಿದುಕೊಂಡು.

ನಿಷ್ಣಾತ - ಪಾರಂಗತ, ನಿಪುಣ.

ಬಾಷ್ಪ - ಕಣ್ಣೀರು, ಕಂಬನಿ.

ಮಾಧುರ್ಯ - ಸಿಹಿ, ಹಿತ.

ವಿಚಲಿತ - ಚಂಚಲ.

ವೇದನೆ - ನೋವು.

ಸುವರ್ಣ - ಬಂಗಾರ, ಚಿನ್ನ.

ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ - ಹಿಂದಿನ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಿವರವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸುವುದು, ಹಿನ್ನೋಟ.

ಅಂತಃಕರಣ - ಮನಸ್ಸು, ದಯೆ.

ಅನಿಕೇತನ - ಮನೆ ಇಲ್ಲದವ ಅಂದರೆ ವಿಶ್ವಮಾನವ.

ಅಮರ - ದೇವತೆ, ಶಾಶ್ವತವಾಗು.

ಉದರ - ಹೊಟ್ಟೆ.

ಜಂಗಮ - ಚಲಿಸುವ, ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ವಿರಕ್ತ.

ಪರಿ - ಅರಿ, ಕಣ್ಣಿನ ರೋಗ, ಕತ್ತರಿಸು.

ಬೇನೆ - ರೋಗ, ನೋವು.

ಮುಡುಪು - ಮೀಸಲು.

ವಿಷಣ್ಣ - ಖಿನ್ನವಾದ, ಬಾಡಿದ.

ಶಯನಗೈದು - ಮಲಗುವುದು.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಪುಟ್ಟರಾಜರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಹೆಸರೇನು?
೨. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ ?
೩. ತಾಯಿ ಸಿದ್ಧಮ್ಮ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಗವಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು?
೪. ಪುಟ್ಟರಾಜರು ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಗಳಿಸಿದ್ದರು?
೫. ಪುಟ್ಟರಾಜರು ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ತೊಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದು ಏಕೆ?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಬಾಲಕ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಹೇಗೆ?
೨. ಬಾಲಕ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಗವಾಯಿಗಳ ಶಿಷ್ಯನಾದುದು ಹೇಗೆ?
೩. ತಾಯಿ ಸಿದ್ಧಮ್ಮ ಪುಟ್ಟರಾಜನನ್ನು ಏನೆಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದಳು?
೪. ವಿಶೇಷ ಚೇತನರಿಗೆ ನೀವು ಹೇಗೆ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬುವಿರಿ?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಅಂಗಹೀನತೆ ಸಾಧನೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗದು ಎಂಬ ಮಾತು ಪುಟ್ಟರಾಜರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿದೆ, ಹೇಗೆ? ಸಮರ್ಥಿಸಿರಿ.
೩. ಪುಟ್ಟಯ್ಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮುಡುಪಾದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿ:

೧. “ಮಗು ಇಂದಿನಿಂದ ಇದು ನನ್ನ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್ ಅಲ್ಲ.”
೨. “ಅವನು ಬಂದರೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ತಾಯಿ.”
೩. “ಸಮಾಜದ ಹಣದಿಂದ ನನಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.”
೪. “ಅವರ ಬಾಹ್ಯ ಕಣ್ಣು ಅಳಿಸಿದ್ದರೂ ಅಂತರಂಗದ ಕಣ್ಣು ಅರಳಿತ್ತು.”

ಉ) ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಪದಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿರಿ.

೧. ಪುಟ್ಟರಾಜರ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ _____
೨. ಪುಟ್ಟರಾಜರು _____ ರಂದು ಜನಿಸಿದರು.
೩. ಪುಟ್ಟರಾಜರ ಗುರುಗಳ ಹೆಸರು _____
೪. ಪುಟ್ಟರಾಜರ ಮಾವನ ಹೆಸರು _____
೫. ಪುಟ್ಟರಾಜರು _____ ರಂದು ಅನಂತದಲ್ಲಿ ಅನಂತವಾದರು.

ೊ) 'ಅ' ಪಟ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ 'ಬ' ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

'ಅ' ಪಟ್ಟಿ

'ಬ' ಪಟ್ಟಿ

೧. ಪಾಣಿನಿ

ಅ. ಕೈವಲ್ಯ ಪದ್ಧತಿ

೨. ಶರ್ವವರ್ಮ

ಆ. ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣ

೩. ಕೇಶಿರಾಜ

ಇ. ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಿ

೪. ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳು

ಈ. ಕಾತಂತ್ರ

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ, ನಿಬ್ಬೆರಗಾಗು, ಕಣ್ಮಣಿ, ತಲ್ಲಿನತೆ, ಗುರುಸೇವೆ.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ದೃಷ್ಟಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಯೋಗಿ, ಆಶ್ವರ್ಯ, ಜ್ಞಾನ.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಸಂಧಿ ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ, ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರ, ತನ್ನಿಚ್ಛೆ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಹಿಮಾಲಯ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಬರೆಯಿರಿ.

ಆಸಕ್ತಿ, ಗೌರವ, ಸ್ವೀಕರಿಸು, ಸ್ವದೇಶಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.

IV. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ :

ನಾಮಪದ

ಒಂದು ವಸ್ತು, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಒಂದು ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಒಂದು ಗುಂಪನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ, ಸಂಖ್ಯೆ, ಸ್ಥಾನ, ಅಳತೆ, ತೂಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಮಪದಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ನಾಮಪದದ ವಿಧಗಳು :

೧. ವಸ್ತುವಾಚಕ ಅಥವಾ ನಾಮವಾಚಕ : ಯಾವುದೇ ವಸ್ತು, ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪ್ರಾಣಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ವಸ್ತುವಾಚಕಗಳೆನ್ನುವರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ....

ಅ) ರೂಢನಾಮ : ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ರೂಢಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು 'ರೂಢನಾಮ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ : ಹೆಂಗಸು, ಗಂಡಸು, ಹುಡುಗ, ಹುಡುಗಿ, ಮಕ್ಕಳು, ಜನರು, ನದಿ, ಬೆಟ್ಟ, ಸಮುದ್ರ, ಕೆರೆ, ಹಳ್ಳ, ಹಳ್ಳಿ, ಗಿಡ, ಮರ, ಹೊಳೆ, ಮುದುಕ, ಮುದುಕಿ, ಹೆಣ್ಣು, ಎಲೆ, ಅಡಿಕೆ, ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಬಳ್ಳಿ - ಇತ್ಯಾದಿ

ಆ) ಅಂಕಿತನಾಮ : ವ್ಯವಹಾರದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು 'ಅಂಕಿತನಾಮ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ವಸ್ತು, ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹೆಸರುಗಳು.

ಉದಾ : ಗಣೇಶ, ಕಾವೇರಿ, ಗಂಗಾ, ರಾಮ, ರಹೀಮ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಧಾರವಾಡ, ಉಡುಪಿ, ಭಾರತ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಬೇವು, ಹಲಸು, ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು, ಹೋಳಿಗೆ - ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇ) ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ : ವಸ್ತುವಿನ ರೂಪ, ಗುಣ ವೃತ್ತಿ ಸ್ವಭಾವಾದಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರ ನೀಡುವ ಹೆಸರುಗಳಿಗೆ 'ಅನ್ವರ್ಥನಾಮ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ : ಜಾಣ, ಕವಿ, ಪಂಡಿತ, ಕುರುಡ, ಮೂಗ, ಕಿವುಡ, ದಡ್ಡ, ದಾನಿ, ಶಿಕ್ಷಕ, ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಅಭಿಮಾನಿ, ನೀತಿಜ್ಞ, ಕುಂಟ, ಹೆಳವ, ಗಿಡ್ಡ, ಬೆಪ್ಪ, ಕ್ಕೂರಿ, ಪೆದ್ದ, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಧೀರ, ಹೇಡಿ, ಸಾಧು, ಜಿಪುಣ, ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ - ಇತ್ಯಾದಿ.

೨. ಗುಣವಾಚಕ : ವಸ್ತು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಣ, ರೀತಿ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಿಶೇಷಣಗಳಿಗೆ 'ಗುಣವಾಚಕ' ಎನ್ನುವರು. ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೋ ಅಂಥ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ್ಯಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ :	ವಿಶೇಷಣ	ವಿಶೇಷ್ಯ
	ಸಿಹಿ	ಹಣ್ಣು
	ದೊಡ್ಡ	ನದಿ
	ಒಳ್ಳೆಯ	ಹುಡುಗಿ

೩. ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ : ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಶಬ್ದಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾ ವಾಚಕಗಳು.

ಉದಾ : ಒಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು, ಹತ್ತು, ಸಾವಿರ, ಲಕ್ಷ, ಕೋಟಿ.... ಇತ್ಯಾದಿಗಳು

೪. ಸಂಖ್ಯೇಯವಾಚಕ : ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಶಬ್ದಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯೇಯ ವಾಚಕಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೇಯ ವಾಚಕಗಳಿಗಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಉದಾ : ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ

ಎರಡು

ಮೂರು

ಐದು

ಸಂಖ್ಯೆಯವಾಚಕ

ಇಬ್ಬರು, ಎರಡನೆಯ.

ಮೂವರು, ಮೂರನೆಯ, ಮೂರರಿಂದ.

ಐವರು, ಐದನೆಯ.

೫. ಭಾವನಾಮ : ವಸ್ತುಗಳ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಯ ಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು 'ಭಾವನಾಮ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಭಾವ ಎಂದರೆ ಇರುವಿಕೆ, ಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು.

ಉದಾ : ಬಿಳಿಯದರ ಭಾವ

- ಬಿಳುಪು

ಕರಿಯದರ ಭಾವ

- ಕಪ್ಪು

ಆಡುವುದರ ಭಾವ

- ಆಟ

ನೋಡುವುದರ ಭಾವ

- ನೋಟ

೬. ಪರಿಮಾಣ ವಾಚಕ : ವಸ್ತುಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಳತೆ, ಪರಿಮಾಣ, ಗಾತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು 'ಪರಿಮಾಣ ವಾಚಕ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾ : ಪರಿಮಾಣ - ಹಲವು, ಕೆಲವು. (ಹಲವು ನದಿಗಳು, ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳು)

ಗಾತ್ರ - ಅಷ್ಟು, ಇಷ್ಟು (ಗುಡ್ಡದಷ್ಟು, ಆನೆಯಷ್ಟು)

ಅಳತೆ - ಅಷ್ಟು, ಇಷ್ಟು (ಅಷ್ಟು ದೂರ, ಇಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳು) - ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.

೭. ಪ್ರಕಾರ ವಾಚಕ : ವಸ್ತುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಅಥವಾ ರೀತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು 'ಪ್ರಕಾರ ವಾಚಕ' ಎನ್ನುವರು. ಇವು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಗುಣವಾಚಕಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

ಉದಾ : ಅಂಥ, ಅಂಥದು, ಅಂತಹದು, ಇಂಥ, ಇಂಥದು, ಇಂತಹದು, ಎಂತಹ, ಎಂಥ, ಎಂಥವನು, ಅಂಥವಳು - ಇತ್ಯಾದಿ

೮. ದಿಗ್ವಾಚಕಗಳು : ದಿಕ್ಕುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು 'ದಿಗ್ವಾಚಕ' ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ : ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ, ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ, ಈಶಾನ್ಯ, ಆಗ್ನೇಯ, ವಾಯವ್ಯ, ನೈರುತ್ಯ, ತೆಂಕಣ, ಬಡಗಣ, ಮೂಡಣ, ಪಡುವಣ, ಆಚೆ, ಈಚೆ - ಇತ್ಯಾದಿ

೯. ಸರ್ವನಾಮ : ವಸ್ತು ವಾಚಕಗಳಾದ ನಾಮಪದಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು 'ಸರ್ವನಾಮ' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಅಂದರೆ ನಾಮಪದಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಬಳಸುವ ಪದಗಳಿಗೆ ಸರ್ವನಾಮಗಳು ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ : ಅವನು, ಅವಳು, ಅದು, ಇದು, ಅವರು, ಇವರು, ಇವುಗಳಿಂದ, ಅದಕ್ಕೆ - ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸರ್ವನಾಮಗಳನ್ನು 'ಪುರುಷಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ', 'ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ', 'ಪ್ರತ್ಯಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ' ಎಂದು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

೧. ಪುರುಷಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ : ಪುರುಷಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧ.

ಅ. ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ : ಮಾತನಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸರ್ವನಾಮಗಳನ್ನು 'ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಉದಾ : ನಾನು, ನಾವು.

ಆ. ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ : ಮಾತನಾಡುವವನು ತನ್ನ ಮುಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಸರ್ವನಾಮಗಳನ್ನು 'ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಉದಾ : ನೀನು, ನೀವು.

ಇ. ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ : ಮಾತನಾಡುವವನಿಂದ ದೂರವಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಸರ್ವನಾಮಗಳನ್ನು 'ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ
ಉದಾ : ಅವರು, ಅವನು, ಅವಳು, ಅದು, ಅವು, ಇದು, ಇವು.

೨. ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ : ಮಾತನಾಡುವವನು ತನ್ನನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರರನ್ನು ಗೌರವ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಆತ್ಮಪ್ರಶಂಸೆಯಿಂದ ಬಳಸುವ ಸರ್ವನಾಮಗಳನ್ನು 'ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.
ಉದಾ : ತಾನು, ತಾವು, ತನ್ನ, ತಮ್ಮ.

೩. ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ : ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಎಲ್ಲ ಸರ್ವನಾಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಉದಾ : ಯಾವುವು? ಯಾವುದು? ಯಾರು?
ಏತರದು? ಆವುದು?

V. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ವಿಶೇಷ ಚೇತನರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಲೇಖನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಮುಂದೆ ಓದಿರಿ.
೨. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಶೇಷ ಚೇತನರ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ.
೩. ವಿಶೇಷ ಚೇತನವಿರುವ ಅಂಧಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಬ್ರೈಲ್ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಓದುವ ಮತ್ತು ಬರೆಯುವ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.



೪. ಹಕ್ಕಿಗೂಡುಗಳ ನಿಗೂಢ ಜಗತ್ತು

- ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ, ಕೃಪಾಕರ ಮತ್ತು ಸೇನಾನಿ



ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಿಗೂಢ ಸಂಗತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳು ಮಾನವನನ್ನು ನಿಬ್ಬೆರಗಾಗಿಸುವಂತೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಬುದ್ಧಿವಂತ ಮಾನವ ಅವುಗಳ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಸುಂದರವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಇಂದು 'ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ' ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗೂಡುಗಳ ನಿಗೂಢ ಜಗತ್ತು ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿದೆ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಬದುಕಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಬಿಂಬಿತವಾಗಿವೆ.

ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಪ್ರತಿ ಜೀವಿಯ ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ಅಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಡೆವ ಕ್ರಿಯೆಯಂತೆ ನಮಗೆ ಕಂಡರೂ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದಿರುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಫಲಶ್ರುತಿಯಿದೆ. ವಿಕಾಸ ಪಥದ ಚರಿತ್ರೆ ಕ್ರೋಢೀಕರಣಗೊಂಡಿದೆ.

ಕೋಟ್ಯಂತರ ವರ್ಷಗಳ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಎರಡು ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಾಗಿವೆ. ಮೀನು, ಕಪ್ಪೆ ಮತ್ತು ಸರೀಸೃಪಗಳಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಸಂಕುಲಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು 'ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ' ತಮ್ಮ ಸಂತತಿಯ ಉಳಿವನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತವೆ. ಹಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ತನಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಸಂತತಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಲಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿ, ಬದುಕಿನ ಪಾಠ ಹೇಳಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ನಂಟಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಈ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ನಂಟಿಗೆ, ಬದುಕಿನ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುವ ಶಾಲೆಗೆ ಒಂದು ಆಶ್ರಯ ಬೇಕು, ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕು. ಸಸ್ತನಿಗಳು ಗುಹೆ, ಪೊಟರೆ, ಗೂಡು, ಬಿಲದಂಥ ಆಶ್ರಯದಾಣಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡರೆ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಮನುಷ್ಯ 'ಮನೆ' ಕಟ್ಟಿದ, ಸಸ್ತನಿಗಳಿಗೂ ಹಿಂದಿನ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಗೂಡುಕಟ್ಟಿದವು.

ಹಕ್ಕಿ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ನೋವಿದೆ, ನಲಿವಿದೆ, ಆಕ್ರಂದನವಿದೆ, ಸಂತಸದ ದನಿಯಿದೆ. ಕಾವು, ಗುಟುಕು ಪಡೆದು ಜೀವ ಕಣ್ಣೆರೆವ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಚ್ಚರಿಯಿದೆ. ಶತ್ರುಗಳ ಬೇಟೆಗೆ ಅಥವಾ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ದಾರುಣವಿದೆ. ಈ ಅವಘಡಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಬದುಕುವ ಸಾಹಸಗಾಥೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಲಾವಿದನ ಸ್ವೋಪಜ್ಞತೆ, ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯಗೊಂಡಿದೆ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬದುಕಿನ



ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಶಾಲೆ ಅದು. ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುವಿನಂತೆ ಕಾಣುವ ಮೊಟ್ಟೆಗೆ ಕೇವಲ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದಲೇ ಜೀವ ಕೊಡುವ ಹಕ್ಕಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಆಚರಿಸುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶ ಸಂಜೀವಿನಿಯ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ತಾಯಿ-ಮಕ್ಕಳ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಐಕ್ಯಮತಕ್ಕೂ ಗೂಡು ಇಂಬಾಗುತ್ತದೆ.

ಗೂಡು, ಹಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅವು ಪಡುವ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಪಡೆದಿರುವ ಕುಶಲತೆಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿ. ಕೆಲವು ಕೀಟ, ಉರಗ ಸಂತತಿ ಮತ್ತು ಹಲವು ಸಸ್ತನಿಗಳೂ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹಕ್ಕಿಗಳಷ್ಟು ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆ ಬೇರಾವುದಕ್ಕೂ ಬಾರದು. ಇಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ ಮನೆ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮನುಷ್ಯನ ಜಾಣ್ಮೆಯೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಈ ಚೋಟುದ್ದ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಮುಂದೆ ನಾಚುತ್ತದೆ. ಅವು ಸಿಮೆಂಟ್ ಗಾರೆಯಂಥ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಭಿನ್ನವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಳಸಬಲ್ಲವು. ಒಳಗಡೆಯ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ಗೂಡನ್ನು ಅಂದಗೊಳಿಸುವ ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯೂ ಅವಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೂ ಅರ್ಥವಿರುತ್ತದೆ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಉದ್ದೇಶವಿರುತ್ತದೆ.

ಹಕ್ಕಿಗಳು ಗೂಡನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ. ಶೀತಗಾಳಿ, ಬಿರುಗಾಳಿ, ಮಳೆ, ಪ್ರವಾಹಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬದುಕಲು ಅವುಗಳಿಗೆ ಗೂಡು ಬೇಕು. ಮರುಭೂಮಿಯಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮರಳಿನ ಹೊಡೆತ, ಪ್ರಖರ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿ ಮುಂತಾದ ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಲು ಗೂಡು ಬೇಕು. ಮೊಟ್ಟೆ, ಮರಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ತಮ್ಮನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎತ್ತರದ ಮರದ ತುದಿ, ಕಣಿವೆ, ಬಿಲ, ದ್ವೀಪ ಅಥವಾ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಅವು ಗೂಡು ಕಟ್ಟಬೇಕು.

ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುವ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳೇ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣದೇಹಿಗಳು. ಅವುಗಳ ದೇಹದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು, ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ತುಪ್ಪಳವಿಲ್ಲದ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಕಾವು ಕೊಡಲು ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಗೂಡು ಬೇಕು. ತಾಯಿ ಗರ್ಭಾಶಯದಲ್ಲಿರುವ ಭ್ರೂಣದಷ್ಟೇ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೊಟ್ಟೆಮರಿಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದಲೇ 'ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಗೂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿ' ಎಂಬ ಗಾದೆ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವುದು.

ಸ್ಥಳ ಆಯ್ಕೆ :

ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವಷ್ಟೇ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳದ ಆಯ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ನಭದಲ್ಲಿ ಹಾರಿ, ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಏರಿ, ಸಾಗರ, ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ದಾಟುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು ತಮಗಿರುವ ಅಪೂರ್ವ ಹಾರಾಟ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಗೂಡು ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದಾದ ಅನಂತ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಸಾಗರದ ದ್ವೀಪ, ಗಿರಿ ಶಿಖರದ ನೆತ್ತಿ, ಮನುಷ್ಯ ನುಸುಳಲಾರದ ನಿಬಿಡ ವನಶ್ರೇಣಿ, ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿಗೂ ಪ್ರವೇಶ ನಿರಾಕರಿಸುವ ಕಗ್ಗತ್ತಲ ಕಣಿವೆ, ರಕ್ತ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿಸುವ ಶೀತಲ ಧ್ರುವಪ್ರದೇಶ - ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಅವು ಗೂಡು ಕಟ್ಟಬಲ್ಲವು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಸಂಕುಲವೂ ಮೀರಿಸಲಾರದು.

ಹಕ್ಕಿಯ ಹಾರಾಟ ಶಕ್ತಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವ ಅನಂತ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರೂ ಹಲವು ಬಾರಿ ಹಕ್ಕಿಯ ದೇಹಸ್ವರೂಪ, ಪರಿಸರದ ವೈಲಕ್ಷಣಗಳು, ಬಲಿ-ಬೇಟೆ ಸಂಬಂಧಗಳು ಅದರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯೊಡ್ಡುತ್ತವೆ. ಹಕ್ಕಿಯು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಪರಿಸರ ಬದಲಾದಾಗಲೂ ಅವು ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪುತ್ತವೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಅವು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮನುಷ್ಯರಿರುವ ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಹನ ಸಂಚಾರ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೇ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹಕ್ಕಿಗಳ ನೆಲೆಯನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಹಲವಾರು ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹೊಸ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಧಟ್ಟನೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡವು. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವೀಗ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್ ಬಳಿ, ಮೀಟರ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡುವ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಅಲಂಕಾರ ಪ್ರಜ್ಞೆ :

ಗೂಡಿನ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶುಚಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಗೂಡು ಎದ್ದು ಕಾಣದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ವಿಪರೀತ ಅಲಂಕಾರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇದೆ. ಅವು ವರ್ಣಮಯ ಹೂದಳವನ್ನೋ ಅಥವಾ ಹೊಳೆವ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೋ ಹೆಕ್ಕಿ ತಂದು ಹೊರಮೈಗೆ ಅಂಟಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಹದ್ದುಗಳಂತೂ ಬಣ್ಣದ ಗಾಜಿನ ಚೂರು, ಬಟ್ಟೆಯ ಚಿಂದಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗೂಡಿಗೆ ತರುತ್ತವೆ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾನೆಟ್ ಎಂಬ ಕಡಲ ಹಕ್ಕಿ ಗಾಲ್ಫ್ ಚೆಂಡು, ನೀಲಿ ಸೀಸೆಯ ಚೂರು, ಈರುಳ್ಳಿ ಸಿಪ್ಪೆ

ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಬೊಂಬೆಯೊಂದನ್ನು ತಂದು ಗೂಡನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದು ೧೯೪೨ ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ವರದಿಯಾಗಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿನ ನೀಲಿ ಸಾಮ್ರಾಟ (Blacknaped blue flycatcher) ಮತ್ತು ಪ್ಯಾರಡೈಸ್ ಫ್ಲೈಕ್ಯಾಚರ್ (ಸಗ್ಗದಕ್ಕಿ) ತಮ್ಮ ಗೂಡನ್ನು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಕೇವಲ ಎರಡು ಒಣ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಹಿಡಿದಂತೆ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಟ್ಟಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವು ಗೂಡು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತವೆ. ಹೊರಮೈಗೆ ಜೇಡರ ಮೊಟ್ಟೆಗಳ ಕೋಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಶತ್ರುಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೂಡು ಗೋಚರಿಸಬಾರದೆಂಬುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶ. ಆದರೆ ಈ ಗೂಡುಗಳು ಭದ್ರತೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತಿ ಮತ್ತು ಕಲಾತ್ಮಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತವೆ.

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ : ಇವರು ೧೬ ಜುಲೈ ೧೯೫೪ರಂದು ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ ಕನಕಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ವರಗೇರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಬರಹಗಾರ, ಚಲನಚಿತ್ರ ವಿಮರ್ಶಕ, ಅನುವಾದಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರವಾದಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕಿರಿಯರ ಸಚಿತ್ರ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವಕೋಶ, ಭುವನದ ಬೆಡಗು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪರಿಸರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.



ಬಿ. ಎಸ್. ಕೃಪಾಕರ ಮತ್ತು ಕೆ. ಸೇನಾನಿ ಈ ಇಬ್ಬರು ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ, ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ಚಿರಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕಾಡುನಾಯಿಗಳ ಕುರಿತು 'ದಿ ಪ್ಯಾಕ್' ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ಗ್ರೀನ್ ಆಸ್ಕರ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಈ ಇಬ್ಬರು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ 'ಎ ವಾಕ್ ಆನ್ ದಿ ವೈಲ್ಡ್ ಸೈಡ್', 'ವ್ಯಾಲಿ ಆಫ್ ಬ್ಯಾಂಬೂಸ್ ಅಂಡ್ ಫರ್ಗಟ್ನ್ ವಿಲೇಜಸ್' ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.



ಇವರಿಬ್ಬರು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಜೊತೆಗೂಡಿ 'ಜೀವಜಾಲ' ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಹಕ್ಕಿಗೂಡುಗಳ ನಿಗೂಢ ಜಗತ್ತು' ಲೇಖನವನ್ನು 'ಜೀವಜಾಲ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅನಂತ - ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ.
 ಅವಘಾಡ - ತೊಂದರೆ, ಅಪಘಾತ.
 ಉರಗ - ಹಾವು.
 ಐಕಮತ್ಯ - ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯ, ಒಗ್ಗಟ್ಟು.
 ಕೋಠೀಕರಣ - ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವಿಕೆ.
 ತುಪ್ಪಳ - ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೃದು ಕೂದಲು, ಉಣ್ಣೆ.
 ದ್ವೀಪ - ನೀರಿನಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದ ಭೂಭಾಗ.
 ನಿಗೂಢ -ರಹಸ್ಯ, ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟು, ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು.
 ಪಥ - ದಾರಿ, ಹಾದಿ.
 ಫಲಶ್ರುತಿ - ಪರಿಣಾಮ, ಫಲಿತಾಂಶ.
 ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ - ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕಲೆ.
 ವೈಪರಿತ್ಯ - ವಿರೋಧ, ಅಸಂಬದ್ಧ.
 ಸಂಜೀವಿನಿ - ಜೀವಕೊಡುವ ಮೂಲಿಕೆ.
 ಸರೀಸೃಪ - ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿ.
 ಸಾಕಾರ - ಆಕಾರದಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದು.

ಅಪೂರ್ವ - ಅಪರೂಪದ, ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಕಾಣದ.
 ಇಂಬು - ಎಡೆ, ದಾರಿ, ಅವಕಾಶ.
 ಉಷ್ಣ - ಬಿಸಿ, ಸೆಕೆ.
 ಕಡಲು - ಸಮುದ್ರ.
 ಗಾಢೆ - ಪದ್ಯ, ಹಾಡು, ಗಾದೆ.
 ದಾರುಣ - ಭಯಂಕರ, ಉಗ್ರತೆ.
 ನಭ - ಆಕಾಶ, ಮೋಡ.
 ನಿಬಿಡ - ದಟ್ಟವಾದ.
 ಪ್ರವೃತ್ತಿ - ಆಸಕ್ತಿ, ಸ್ವಭಾವ, ಒಲವು.
 ರಶ್ಮಿ - ಕಿರಣ, ಕಾಂತಿ.
 ವಿಕಾಸ - ಅರಳುವಿಕೆ, ಬದಲಾವಣೆ.
 ಸಂಕುಲ - ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ.
 ಸಮನ್ವಯ - ಹೊಂದಾಣಿಕೆ.
 ಸಸ್ತನಿ - ಹಾಲುಕೊಡುವ ಜೀವಿ.
 ಸ್ವೋಪಜ್ಞತೆ - ಸೃಜನಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಸಸ್ತನಿಗಳ ಆಶ್ರಯದಾಣಗಳು ಯಾವುವು?
೨. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಆಚರಿಸುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಯಾವ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತವೆ?
೩. ಹಕ್ಕಿಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಸಮನ್ವಯತೆ ಇದೆ?
೪. ಹಕ್ಕಿಗಳು ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯೊಡ್ಡುವ ಅಂಶಗಳಾವುವು?
೫. ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾನೆಟ್ ಕಡಲಹಕ್ಕಿ ಗೂಡನ್ನು ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿತ್ತು?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು-ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಹಕ್ಕಿಗೂಡಿನ ವಿಶೇಷತೆಗಳೇನು?
೨. ಹಕ್ಕಿಗಳು ಗೂಡನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೇನು?

೨. ಹಕ್ಕಿಗಳು ಗೂಡನ್ನು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬಲ್ಲವು?
೪. ಹಕ್ಕಿಗಳು ಬದಲಾದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಲೇಖಕರು ಯಾವ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ?
೫. ನೀಲಿ ಸಾಮ್ರಾಟ ಹಾಗೂ ಸಗ್ಗದಕ್ಕಿ ಗೂಡುಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳೇನು?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಹಕ್ಕಿಗೂಡುಗಳ ನಿಗೂಢ ಜಗತ್ತಿನ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
೨. ಹಕ್ಕಿಗಳು ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸಂತತಿಯ ಉಳಿವನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತವೆ.”
೨. “ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬದುಕಿನ ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಶಾಲೆ ಅದು.”
೩. “ಇಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.”
೪. “ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ವಿಪರೀತ ಅಲಂಕಾರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇದೆ.”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಸಂಧಿ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಸಂಧಿಯ ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.

ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ,	ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿ,	ಕೋಟ್ಯಂತರ,
ಆಶ್ರಯದಾಣ,	ಬಟ್ಟಲಾಕಾರ,	ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸೋಪಜ್ಜಡೆ,	ಅವಘಡ,	ಸಂಜೀವಿನಿ,	ಸಮನ್ವಯ
ಅಪೂರ್ವ,	ಐಕಮತ್ಯ,	ಅಲಂಕಾರ,	ನಿಗೂಢ.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಸಹಜ,	ಪ್ರಜ್ಞೆ,	ನಿರ್ಜೀವ,	ನಿರಾಕರಿಸು.
------	----------	----------	------------

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ವರ್ಷ, ಅಚ್ಚರಿ, ದನಿ, ಜ್ಞಾನ, ಸ್ಪರ್ಶ, ಜನ್ಮ, ವನ.

ಉ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

‘ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಗೂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿ.’

IV. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ :

ಕಾಲಗಳು

ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧ.

೧. ಭೂತಕಾಲ

೨. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ

೩. ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲ

ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿನ ‘ಕ್ರಿಯಾಪದ’ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮೂಲ ರೂಪವನ್ನು ‘ಧಾತು’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಧಾತುವಿಗೆ ‘ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ’ ಹಾಗೂ ‘ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ’ ಸೇರಿ ‘ಕ್ರಿಯಾಪದ’ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯಾಪದದಲ್ಲಿ ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಮೂರೂ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಯೋಣ.

೧. ಭೂತಕಾಲ :

ಭೂತಕಾಲವು ಈ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಹೋದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಆ ಕ್ರಿಯೆಯು ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಭೂತಕಾಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

“ಸಲೀಮನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದನು” ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಯು ಭೂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂತಕಾಲದ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ಧಾತು + ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ + ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ = ಕ್ರಿಯಾಪದ

೧. ಪ್ರಥಮ ಪರುಷ

ಪುಲ್ಲಿಂಗ	ನೋಡು	+	ದ	+	ಅನು	= ನೋಡಿದನು
ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ	ನೋಡು	+	ದ	+	ಅಳು	= ನೋಡಿದಳು
ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ	ನೋಡು	+	ದ	+	ಇತು	= ನೋಡಿತು

೨. ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ ನೋಡು + ದ + ಎ = ನೋಡಿದೆ
 ೩. ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ ನೋಡು + ದ + ಎನು = ನೋಡಿದೆನು

ಇಲ್ಲಿ 'ದ' ಎಂಬುದು ಭೂತ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಡಿ.

೨. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ :

ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲವು ಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಕ್ರಿಯೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಅದು ವರ್ತಮಾನಕಾಲ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

“ಮೇರಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ” ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಯು ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ಧಾತು + ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ + ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ = ಕ್ರಿಯಾಪದ

೧. ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ

- | | | | | | | |
|----------------|------|---|------|---|-----|--------------|
| ಪುಲ್ಲಿಂಗ | ನೋಡು | + | ಉತ್ತ | + | ಆನೆ | = ನೋಡುತ್ತಾನೆ |
| ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ | ನೋಡು | + | ಉತ್ತ | + | ಆಳೆ | = ನೋಡುತ್ತಾಳೆ |
| ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ | ನೋಡು | + | ಉತ್ತ | + | ಅದೆ | = ನೋಡುತ್ತದೆ |
| ೨. ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ | ನೋಡು | + | ಉತ್ತ | + | ಈಯ | = ನೋಡುತ್ತೀಯ |
| ೩. ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ | ನೋಡು | + | ಉತ್ತ | + | ಎನೆ | = ನೋಡುತ್ತೇನೆ |

ಇಲ್ಲಿ 'ಉತ್ತ' ಎಂಬುದು ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಡಿ.

೩. ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲ:

ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲವು ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಕಾಲವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕ್ರಿಯೆ ಮುಂದೆ ಜರುಗುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

“ರಾಮನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವನು”

ಇಲ್ಲಿ ರಾಮನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲದ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ಧಾತು + ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ + ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯ = ಕ್ರಿಯಾಪದ

೧. ಪ್ರಥಮ ಪರುಷ

ಪುಲ್ಲಿಂಗ ನೋಡು + ವ + ಅನು = ನೋಡುವನು

ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ನೋಡು + ವ + ಅಳು = ನೋಡುವಳು

ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ ನೋಡು + ವ + ಅದು = ನೋಡುವುದು

೨. ಮಧ್ಯಮ ಪರುಷ ನೋಡು + ವ + ಇ = ನೋಡುವಿ

೩. ಉತ್ತಮ ಪರುಷ ನೋಡು + ವ + ಎನು = ನೋಡುವೆನು

ಇಲ್ಲಿ 'ವ' ಎಂಬುದು ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಡಿ. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ 'ಕಾಲ'ವನ್ನು ಮೂರು ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಾಲ ಪಲ್ಲಟ :

ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದ ಪ್ರಯೋಗವು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಲದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದೇ ಕಾಲಪಲ್ಲಟ.

ಉದಾ : ನಮ್ಮಣ್ಣನು ನಾಳೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.

ಈ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಬರುತ್ತಾನೆ' ಎಂಬುದು ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ 'ನಾಳೆ' ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯಾಕರಣದ ನಿಯಮಗಳನುಸಾರ ಈ ವಾಕ್ಯವು 'ನಮ್ಮಣ್ಣನು ನಾಳೆ ಬರುವನು' ಎಂದು ಪ್ರಯೋಗವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಬೇಕಾದ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಬೇರೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುವುದನ್ನು 'ಕಾಲಪಲ್ಲಟ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಭಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು :

'ಭೀಮನು ತನ್ನ ಬಲಗಾಲಿನಿಂದ ಚೆಂಡನ್ನು ಒದೆದನು' ಈ ವಾಕ್ಯವು - ಭೀಮ, ತಾನು, ಬಲಗಾಲು, ಚೆಂಡು - ಹೀಗೆ ಕೇವಲ ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಗಳನ್ನೇ ಹೇಳಿ ಒದೆದನು ಎಂದಿದ್ದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

'ಭೀಮ, ತಾನು, ಬಲಗಾಲು, ಚೆಂಡು' ಈ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿ ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸೇರುವ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು 'ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನಾಮಪದವು ಕ್ರಿಯಾಪದದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಕರ್ತೃ, ಕರ್ಮ, ಕರಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಾರಕಾರ್ಥಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಕ್ರಿಯಾನಿಮಿತ್ತ. 'ಮಾಡಿಸುವ' ಅಥವಾ 'ಮಾಡಿಸುವ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು' ಸೂಚಿಸುವುದೇ ಕಾರಕ. ವಿಭಕ್ತಿಗಳು ಏಳು ಇದ್ದರೂ ಕಾರಕ ಆರು ಮಾತ್ರ. ಷಷ್ಠೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಅ' ಎಂಬುದು ಕ್ರಿಯೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಾರಕ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 'ರಾಮನ' ಎಂಬ ಷಷ್ಠೀ ವಿಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪದದ ಮುಂದೆ ನೇರವಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾಪದವನ್ನು ಇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ವಿಭಕ್ತಿಗಳು	ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು	ಕಾರಕಾರ್ಥ	ನಾಮಪದ
ಪ್ರಥಮಾ	ಉ	ಕರ್ತೃ ಅರ್ಥ	ಮನೆಯು
ದ್ವಿತೀಯಾ	ಅನ್ನು	ಕರ್ಮಾರ್ಥ	ಮನೆಯನ್ನು
ತೃತೀಯಾ	ಇಂದ	ಕರಣಾರ್ಥ (ಸಾಧನ)	ಮನೆಯಿಂದ
ಚತುರ್ಥೀ	ಕ್ಕೆ, ಗೆ, ಇಗೆ.	ಸಂಪ್ರದಾನ (ಕೂಡುವಿಕೆ)	ಮನೆಗೆ
ಪಂಚಮೀ	ದೆಸೆಯಿಂದ	ಅಪಾದಾನ (ಅಗಲುವಿಕೆ)	ಮನೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ
ಷಷ್ಠೀ	ಅ	ಸಂಬಂಧ	ಮನೆಯ
ಸಪ್ತಮೀ	ಅಲ್ಲಿ	ಅಧಿಕರಣ	ಮನೆಯಲ್ಲಿ

ವಿಭಕ್ತಿ ಪಲ್ಲಟ :

ನಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾಮಪ್ರಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಹೀಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳುವುದೇ 'ವಿಭಕ್ತಿ ಪಲ್ಲಟ' ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ...

೧. ಬಂಡಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿದನು

೨. ಊರನ್ನು ಸೇರಿದನು

೩. ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹತ್ತಿದನು

- ಹೀಗೆ ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ....

೧. ಬಂಡಿಗೆ ಹತ್ತಿದನು
೨. ಊರಿಗೆ ಸೇರಿದನು
೩. ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದನು

ಹೀಗೆ ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಇಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಜೀವಂತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಕರಣಕಾರರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ನಿಯಮ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಬಳಸಬಾರದು. ಭಾಷೆಯ ಶುದ್ಧರೂಪದ ಬಳಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ನೀಡಬೇಕು.

V. ಚಟುವಟಿಕೆ :

೧. ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಅಥವಾ ಶಾಲೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಗೂಡು ಕಟ್ಟುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅವುಗಳ ಫೋಟೋ ತೆಗೆದು ಶಾಲೆಯ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರಿ.
೨. 'ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯ' ಈ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಗೆಲೆಯನಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ.
೩. ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ 'ಮಿಂಚುಳ್ಳಿ' ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿರಿ.
೪. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಚಿತ್ರ ಸಹಿತ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಆಲ್ಬಂ ತಯಾರಿಸಿ.



೧. ಬೋಧಿವೃಕ್ಷದ ಹಾಡು

— ಬಸವರಾಜ ಸಬರದ



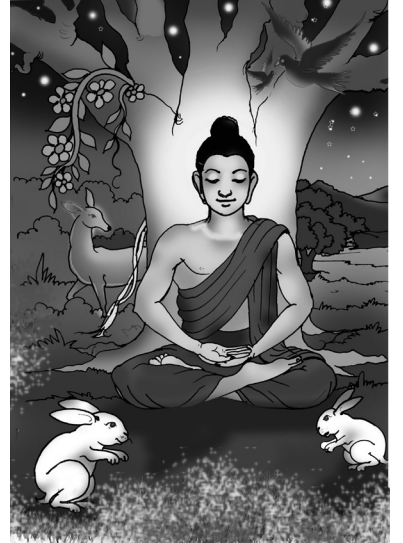
Z9Z4I3

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ಜಗತ್ತಿನ ಸಕಲ ಚರಾಚರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಜೀವನ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ಮಾನವನ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಹೊಂದಬೇಕು. ನಂತರ ಸಮಾಜದ ಅಂಕುಡೊಂಕುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವ, ಜನರ ದುಃಖವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಡುಪಾಗಿರಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಬಾಳಬದುಕಿದವರಲ್ಲಿ ಗೌತಮಬುದ್ಧನು ಒಬ್ಬನು. ಲೌಖಿಕ ಸುಖಭೋಗಗಳಿಂದ ಜೀವನದ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತ ಬುದ್ಧನು ಗೃಹಸ್ಥ ಜೀವನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಬದುಕಿನ ಸತ್ಯ ಕಾಣಲು ಕಾಡನ್ನು ಅಲೆದು, ಬೋಧಿವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿ, ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ, ಜೀವನ ಪ್ರೀತಿಯತ್ತ ಸಾಗಿದ ರೀತಿಯೇ ಕವನದ ತಿರುಳಾಗಿದೆ. ಬುದ್ಧನಂತೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತನ್ನ ತಾನು ಅರಿಯುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬದುಕಿನ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದು, ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕು. ಜೀವ ಪ್ರೀತಿಯ ಎದುರು ಎಲ್ಲವೂ ನಶ್ವರ ಎಂಬ ನಿಜ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬುದ್ಧನ ಜೀವನ ವೃತ್ತಾಂತದ ಮೂಲಕ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಬುದ್ಧನಾದ ಪರಿಯ ನೀವು ತಿಳಿಯರೆ
ಯುದ್ಧ ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟ ಕಥೆಯ ನೀವು ಕೇಳಿರೆ || ಪ ||

ಏಕಾಂಗಿ ವೀರನಂತೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಎದ್ದನು
ಮಡದಿ ಮಗುವ ತೊರೆದನವನು ಅಡವಿ ದಾರಿ ಹಿಡಿದನು
ಅರಮನೆಯ ಮೋಹವನ್ನು ಹರಿದುಹಾಕಿ ಹೋದನು
ಗೊತ್ತು ಗುರಿಯು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ನಡೆದನು || ೧ ||

ಕಾಡು ಕಾಡು ಅಲೆದ ಅವಗೆ ನಾಡಿನರ್ಥ ಹೊಳೆಯಿತು
ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಡದೊಂದು ದೂರದಿಂದ ಕೇಳಿತು
ಬೆಳ್ಳಿಚುಕ್ಕೆ ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಆಗತಾನೆ ಬೆಳಗಿತು
ಬೋಧಿವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಹಾಬೆಳಕೊಂದು ಕಂಡಿತು || ೨ ||



ಮರವ ಅಪ್ಪಿದಂತ ಬಳ್ಳಿ ಹೂವ ಮುಡಿದು ನಕ್ಕಿತು
ಹಕ್ಕಿಯೊಂದು ತನ್ನ ಮರಿಗೆ ಗುಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಹಾರಿತು
ಹುತ್ತಿನಿಂದ ಇರುವ ಗುಂಪು ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಡೆಯಿತು
ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಹಿಂಡುಗಟ್ಟಿ ಬಾನಿಗೇಣಿ ಹಾಕಿತು

॥ ೩ ॥

ಕಾಡತುಂಬ ಪ್ರೀತಿ ಹೊಳೆಯು ಕೋಡಿಯಂತೆ ಹರಿಯಿತು
ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡು ಹುಟ್ಟಿ ಹೊಸರಾಗ ಕೇಳಿತು
ಮಕರಂದ ಸವಿಯಲೆಂದು ದುಂಬಿ ಹೂವ ಸೇರಿತು
ಗಿಡಗಿಡವೂ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕುಣಿಯುವಂತೆ ಕಂಡಿತು

॥ ೪ ॥

ಕಾಡಿನಿಂದ ಎದ್ದ ಅವನು ನಾಡಿನತ್ತ ಹೊರಟನು
ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಜನರ ಕಡೆಗೆ ಬಂದನು
ತಪಸಿಗಿಂತ ಜೀವಪ್ರೀತಿ ದೊಡ್ಡದೆಂದು ತಿಳಿದನು
ಬದುಕಿನ ಗೂಢಾರ್ಥವರಿತು ಬುದ್ಧನಾಗಿ ಬಂದನು

॥ ೫ ॥

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಸಬರದ ಅವರು ದಿನಾಂಕ ೧೯೫೪ ರಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಕನೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು 'ಬಸವೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಪುರಂದರದಾಸರು: ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಎನ್ನುವ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆ, ದೇವದಾಸಿ ವಿಮೋಚನಾ ಹೋರಾಟ, ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ದಲಿತ-ಬಂಡಾಯ ಚಳುವಳಿಯ ನೇತಾರರಾಗಿ ಹಲವಾರು ಜನಪರ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.



'ನನ್ನವರ ಹಾಡು', 'ಹೋರಾಟ', 'ಮೂಡಲಕ ಕೆಂಪು ಮೂಡ್ಯಾವ', 'ನೂರು ಹನಿಗಳು', 'ದನಿಯೆತ್ತಿ ಹಾಡೇನ', 'ಬೆಳದಿಂಗಳು ಬಿಸಿಲಾತು' - ಇವು ಅವರ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು. 'ಪ್ರತಿರೂಪ', 'ರೆಕ್ಕೆ ಮೂಡಿದಾಗ', 'ನರಬಲಿ', 'ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಸಾಲು' - ಇವು ಅವರು ಬರೆದ ಪ್ರಮುಖ ನಾಟಕಗಳು.

ಇವರಿಗೆ ದೇವರಾಜ ಬಹದ್ದೂರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕುವೆಂಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುರಸ್ಕಾರ, ಪೆರ್ಲ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕಾವ್ಯಾನಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನವನ್ನು ಅವರ 'ಪದಕಟ್ಟಿ ಹಾಡೇನ' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅಡವಿ - ಕಾಡು, ಅರಣ್ಯ, ಕಾನನ.

ಕೋಡಿ - ಕೆರೆತುಂಬಿ ಹರಿಯುವುದು.

ಗೂಢಾರ್ಥ - ಒಳ ಅರ್ಥ, ರಹಸ್ಯವಾದುದು.

ಪರಿ - ರೀತಿ, ಸ್ಥಿತಿ.

ಬೋಧಿವೃಕ್ಷ - ಅರಳಿಮರ, ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷ.

ಮಡದಿ - ಪತ್ನಿ, ಹೆಂಡತಿ.

ಹಿಂಡು - ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ.

ಏಕಾಂಗಿ - ಒಬ್ಬಂಟಿ.

ಗುಟುಕು - ಹಕ್ಕಿಗಳು ತನ್ನ ಮರಿಯ ಬಾಯಿಗೆ ಆಹಾರ ನೀಡುವ ರೀತಿ.

ತೊರೆದು - ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು.

ಬೆಳ್ಳಿಚುಕ್ಕಿ - ಬೆಳ್ಳಿಗ್ಗೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಶುಕ್ರಗ್ರಹ.

ಮಕರಂದ - ಹೂವಿನ ರಸ.

ಮೋಹ - ಆಸೆ.

ಹುತ್ತ - ಹಾವಿನ ಗೂಡು, ಗೆದ್ದಲು ಮಣ್ಣಿನ ಗೂಡು.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಬುದ್ಧನಾದ ಪರಿಯನ್ನು ಕವಿ ಎಂತಹ ಕಥೆಯೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ?
೨. ಕಾಡನ್ನು ಅಲೆದ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನಿಗೆ ಹೊಳೆದುದ್ದೇನು?
೩. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನು ಕಾಡಿನಿಂದ ನಾಡಿನತ್ತ ಏಕೆ ಹೊರಟನು?
೪. ಬುದ್ಧನು ಅರಿತುಕೊಂಡ ಬದುಕಿನ ಸತ್ಯವೇನು?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನಿಗೆ ನಾಡಿನ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಕವಿ ಏನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ?
೨. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಬುದ್ಧನಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ತುಂಬ ಪ್ರೀತಿ ಹೇಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು?
೩. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಬದುಕಿನ ಗೂಢಾರ್ಥವೇನು?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನು ಬುದ್ಧನಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ?
೨. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಬುದ್ಧನಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಕವಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿತು?

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿ.

೧. “ಗೊತ್ತು ಗುರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ನಡೆದನು.”

೨. “ಕಾಡತುಂಬ ಪ್ರೀತಿ ಹೊಳೆಯು ಕೋಡಿಯಂತೆ ಹರಿಯಿತು”

೩. “ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಜನರ ಕಡೆಗೆ ಬಂದನು.”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಸಮಾಸ ಪದಗಳನ್ನು ವಿಗ್ರಹವಾಕ್ಯ ಮಾಡಿ, ಸಮಾಸದ ಹೆಸರು ತಿಳಿಸಿರಿ.
ನಡುರಾತ್ರಿ, ಅರಮನೆ, ಹೊಸರಾಗ, ಹಿಂಡುಗಟ್ಟ.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಮೋಹ, ಜೀವಪ್ರೀತಿ, ಗೊತ್ತುಗುರಿ, ಮಹಾಬೆಳಕು.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವ ರೂಪ ಬರೆಯಿರಿ.
ಯುದ್ಧ, ವೀರ, ಅಡವಿ, ಹಕ್ಕಿ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ನಾನಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
ಹಿಂಡು, ಹೊಳೆ, ತೊರೆ, ಕಾಡು, ಅಲೆ.

IV. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ಗೌತಮಬುದ್ಧನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಓದಿರಿ.

೨. ಈ ಪದ್ಯದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿರಿ.

ಏಕಾಂಗಿ _____

_____ ನಡೆದನು

ಕಾಡುತಾಯಿ _____

_____ ಕಂಡಿತು.

೩. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯ ಮಹತ್ವ ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.



೨. ಸವಿಚೈತ್ರ

— ಬಸವರಾಜ ಸಾದರ



ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ವರ್ಷದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ದಿನಗಳೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೇ. ಪಾಠಾತ್ಮ್ಯರು ಜನವರಿ ಒಂದನ್ನು ಹೊಸವರ್ಷದ ಮೊದಲದಿನ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ, ಭಾರತೀಯರು ಯುಗಾದಿಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಯುಗಾದಿ ಹಳತನ್ನು ಮರೆತು, ಹೊಸತನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುವ ಸಂಭ್ರಮದ ದಿನ. ಬದುಕಿನ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಬೇವು-ಬೆಲ್ಲ ಹಂಚುವ ಮೂಲಕ ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಯುಗಾದಿಯು ಚಾಂದ್ರಮಾನದ್ದೇ ಇರಲಿ, ಸೌರಮಾನದ್ದೇ ಇರಲಿ, ಅದು ಚೈತ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಚೈತ್ರವೆಂದರೆ ವಸಂತ, ವಸಂತನೆಂದರೆ ಋತುಗಳ ರಾಜ. ಈ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಫಲಪುಷ್ಪಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಸಂತವು ಕವಿಗಳ ಮೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲವೂ ಹೌದು. ವಸಂತದ ಸೊಬಗನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದ ಕವಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಕವಿಗಳ ನಿರೀಕ್ಷೆ, ಸಂದೇಶಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕವಿಕಲ್ಪನೆ, ಪದವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸತನವಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವಿತೆಯಲ್ಲೂ ಚೈತ್ರದ ಸೊಬಗನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯುಗದ ಆದಿಯು ಬಂತು ಸೊಗದ ಸುಗ್ಗಿಯ ತಂತು
ಜಗಕೆಲ್ಲ ಹೊಸ ಕಳೆಯು ತುಂಬಿತೆಂತು!
ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಬಣ್ಣಗಳ ಬರೆದ ಚಿತ್ರದ ಹಾಗೆ
ನೆಲದಮ್ಮ ನವವಧುವೆ ಆದಳೆಂತು!

ಕೊರಡ ಕೊನರಿಸಿ ತುದಿಗೆ ಮುಗುಳ ನಗೆ ಮುತ್ತಿಟ್ಟು
ಬರಡು ಜೀವಕೆ ಹೊಸತು ಚೈತ್ರನೃಪ
ಕುಕಿಲ ಕೋಗಿಲೆ ಕಂಠ ಮುಕ್ತ ತಾರಕಕೇರಿ
ಚಿಲಿಪಿಲಿಯ ಕಲರವಕೆ ಮತ್ತೇರಿದೆ.

ಮೈಕೊಡವಿ ಎದ್ದ ಜಗ ಖಗ ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು
ಲಗುಬಗೆಯ ದಗದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಂತಿದೆ
ಹೊಸತು ಜೀವೋಲ್ಲಾಸ ಚಿಗಿತ ಭಾವವಿಲಾಸ
ನೆಲ ಮುಗಿಲ ವಾಲಗವೆ ನಡೆದಂತಿದೆ.



ಯುಗದ ಹಿಂದಿನ ಕೊಳೆಯ ತಿಕ್ಕಿ ಮೈ ತೊಳೆದಂತೆ
ನಗುವ ನಲಿವಿನ ಮುಖವೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ
ಬೆಲ್ಲ ಬೇವಿಗೆ ಸೇರಿ ಕಹಿ ಕಳೆದು ಸಿಹಿ ಹೆಚ್ಚಿ
ಎಲ್ಲರದೆಗಳ ತುಂಬ ಸವಿಚೈತ್ರವು.

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಬಸವರಾಜ ಸಾದರ ಇವರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಗೋಳದಲ್ಲಿ ೧೯೫೫ ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದು, ನಂತರ 'ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳು' ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧ ಮಂಡಿಸಿ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರದ ವಿವಿಧ ಭಾರತೀಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.



ಇವರು 'ಸಿಸಿಫಸರ ಸುತ್ತು'(ಕವನ ಸಂಕಲನ), 'ತಪ್ಪಂಡ'(ಕಥಾಸಂಕಲನ), 'ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆ'(ವಿಮರ್ಶೆ), 'ಮೃದುವಾಗಿ ಮುಟ್ಟು' (ಪ್ರಬಂಧ) ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಅ.ಭಾ. ಆಕಾಶವಾಣಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಬಹುಮಾನ, ಜಯತೀರ್ಥ ರಾಜಪುರೋಹಿತ ಸ್ಮಾರಕ ಬಹುಮಾನ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಹುಮಾನಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಇವರ 'ಸಿಸಿಫಸರ ಸುತ್ತು' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದ್ಯವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ :

೧. ಬೆಲ್ಲ ಬೇವಿಗೆ ಸೇರಿ : ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಂದು ಎಳ್ಳು ಬೆಲ್ಲ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ಯುಗಾದಿಯಂದು ಬೇವು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ತಿಂದು, ಬರಲಿರುವ ಸುಖ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡುವ ಆಚರಣೆ.

೨. ಸಿಸಿಫಸ್ : ಈತ ಗ್ರೀಕ್ ದೊರೆ. ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದಿಂದ ನಾಲ್ಕುಬಾರಿ ಪಾರಾಗಿ, ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲೇಬೇಕೆಂದು ದೈವದ ಮೊರೆಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ದೈವವು ಚೂಪಾದ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಸೋತರೂ ಆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ತೊಡಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದು ಗ್ರೀಕರ ನಂಬುಗೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಆದಿ - ಮೊದಲು.

ಕೊರಡು - ಒಣ ಮರದ ತುಂಡು.

ಖಗ - (ಖ-ಆಕಾಶ, ಗ-ಗಮಿಸುವುದು) ಹಕ್ಕಿ.

ಚೈತನ್ಯ - ಚಟುವಟಿಕೆ.

ದಗದ - ಕೆಲಸ.

ಮತ್ತು - ಮಾದಕತೆ.

ಮುಗುಳು - ಮೊಗ್ಗು.

ವಾಲಗ - ಓಲಗ, ವಾದ್ಯ.

ಕಲರವ - ಮೋಹಕ ಧ್ವನಿ.

ಕೊನರು - ಚಿಗುರು.

ಚಿಗಿತ - ಚಿಗುರಿದ.

ತಾರಕ - ಎತ್ತರದ ಸ್ವರ (ಪಾರು ಮಾಡುವವನು).

ನೆಲದವ್ವ - (ನೆಲದ ಅವು) ಭೂಮಿತಾಯಿ.

ಮುಕ್ತ - ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ.

ವಧು - ಮದುವೆಗಳು.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ನೆಲದಮ್ಮ ನವವಧುವಿನಂತೆ ಸಿಂಗಾರಗೊಳ್ಳುವುದು ಯಾವಾಗ?

೨. ಯುಗಾದಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆಲದಮ್ಮ ಹೇಗೆ ಸಿಂಗಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ?

೩. ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ವಾಲಗ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ?

೪. ಸವಿಚೈತ್ರದ ಸೊಬಗು ಏನು?

೫. ಯುಗಾದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಿನಿಸನ್ನು ಹಂಚುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಯುಗದ ಆದಿ ತಂದ ಸಂಭ್ರಮವೇನು?

೨. ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕಲರವ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಕವಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ?

೩. ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕವಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗೋಚರಿಸಿದವು?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಚೈತ್ರದಲ್ಲಾಗುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾವುವು?

೨. ಕವಿ ಯುಗದ ಆದಿಯನ್ನು ಸವಿಚೈತ್ರ ಎಂದು ಏಕೆ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ?

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿ.

೧. “ನೆಲದಮ್ಮ ನವವಧುವೆ ಆದಳಿಂತು!”

೨. “ನೆಲ ಮುಗಿಲ ವಾಲಗವೆ ನಡೆದಂತಿದೆ.”

೩. “ಎಲ್ಲರೆದೆಗಳ ತುಂಬ ಸವಿಚೈತ್ರವು.”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ವಿಗ್ರಹವಾಕ್ಯ ಮಾಡಿ, ಸಮಾಸದ ಹೆಸರು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಯುಗಾದಿ, ಮೈಕೊಡವಿ, ಸವಿಚೈತ್ರ, ನೆಲಮುಗಿಲು.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆದು ಸಂಧಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ, ಜೀವೋಲ್ಲಾಸ, ಎಲ್ಲರೆದೆ, ನೆಲದಮ್ಮ.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವ ರೂಪ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮುಖ, ಪಕ್ಷಿ, ಬಣ್ಣ, ಖಗ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಸಿಹಿ, ಆದಿ, ಹೊಸತು, ತುದಿ.

IV. ಚಟುವಟಿಕೆ :

೧. ಸವಿಚೈತ್ರ ಪದ್ಯದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿರಿ.

ಕೊರಡ ಕೊನಸಿರಿ..... ಕಲರವಕೆ ಮತ್ತೇರಿದೆ.

ಯುಗದ ಹಿಂದಿನ..... ತುಂಬ ಸವಿಚೈತ್ರವು.

೨. ನೀವು ಆಚರಿಸಿದ ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬದ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.



೨. ಸದ್ಗು ಮಾಡದಿರು !

– ಸಿ. ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್



ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ: ಆಡಂಬರ, ಪ್ರದರ್ಶನ ಇವುಗಳಿಗೆ ಜನ ಮನಸೋಲುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಸಂಪತ್ತು, ಹೆಸರು, ಕೀರ್ತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಜೀವನದ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವೆಂದು ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಬಾಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಯಾವುದೇ ಸದ್ಗುಗದ್ದಲವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಮಿನುಗುತ್ತಿರುವುದು, ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು ಗೋಚರವಾಗುವುದು, ಪುಷ್ಪವು ಅರಳಿ ಪರಿಮಳ ಸೂಸುವುದು, ಕಾಯಿಗಳು ಮಾಗಿ ರಸಭರಿತ ಹಣ್ಣು ಆಗುವುದು ಇಂತಹ ನೂರಾರು ಅದ್ಭುತ ರಮ್ಯಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಎಂದಿಗೂ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನವ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ತನ್ನಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಎಂದು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾನವ ತನ್ನ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ತೊರೆದು ಶಾಂತಿ, ಸಹನೆ, ಪ್ರೀತಿಗಳಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು – ಎಂಬ ಸಂದೇಶ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಸದ್ಗು ಮಾಡದೆ ಬಾಳು ಬಾಳೆಲವೋ ಜೀವ;
ಗದ್ದಲದ ಬಿರುದಿರದೆ ಸೇರು ರೇವ!

ತಟ್ಟಿಯೊಳು ಕರ್ಪೂರ ಮೌನದಲಿ ಕರಗುವೊಲು,
ದೀಪದೊಳಗೆ ತಿಮಿರ ಸರಿಯುವಂತೆ
ಶಾಂತಿಯಲಿ ಬದುಕಿ ನೀ ಕರ್ತವ್ಯವನು ಮುಗಿಸು;
ಕೂಗಾಡಿ, ಹಾರಾಡಿ ಫಲವದೇನು?

ಹಸಿಸೌದೆ ಬುಸುಗುಟ್ಟಿ ದನಿಯನೆತ್ತುವುದಲ್ಲೆ,
ಕಿಡಿ ಸೋಕೆ ಮದ್ದು ಸಿಡಿದಬ್ಬರಿಪುದು –
ಅಂತಿರದೆ ರವಿಕರಕೆ ಕರಗುವಿಬ್ಬನಿವೊಲಿರು;
ಸಿಡುಕು ಮಿಡುಕನು ತೊರೆದು ಮೌನಿಯಾಗು!

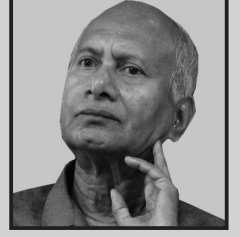
* * * *

೪೫

ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿಚ್ಛಿಸುವವನು ಅದರಿಂದ ತನಗೇನು ಲಾಭ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಬಾರದು – ಎಪಿಕ್ಟಟಸ್

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಸಿ.ಪಿ.ಕೆ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಡಾ. ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಪುಟ್ಟೇಗೌಡ ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರ್ ಅವರು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೩೯ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು 'ನಾಗವರ್ಮನ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾದಂಬರಿ- ತೌಲನಿಕ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.



ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕವನಕ್ಕಾಗಿ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಅವರ ರಜತೋತ್ಸವ ಸುವರ್ಣಪದಕವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. 'ತಾರಾ ಸುಖ' ಇವರ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಕವನ ಸಂಕಲನ. ಸಿಪಿಕೆ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ - 'ಅನಂತಪೃಥ್ವೀ', 'ಬೋಗಸೆ', 'ಕನ್ನಡ ಚತುರ್ಮುಖ', 'ಕಾವ್ಯಾರಾಧನಾ', 'ಜನಪದ ಪ್ರತಿಭೆ', 'ಪರಿಭಾವನೆ', 'ಸಾಹಿತ್ಯ ತತ್ವಗಳು', 'ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕಾವ್ಯಚಿಂತನ', 'ಕನ್ನಡ ನಾಗಾನಂದ', 'ಕನ್ನಡ ರತ್ನಾವಳಿ' - ಮುಂತಾಗಿ ಸುಮಾರು 300 ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಹುಮುಖ ಕೊಡುಗೆಗಾಗಿ ಸಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಹಲವಾರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ- ಬಸವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀ, ವಿದ್ವತ್ ಶಿರೋಮಣಿ, ಹನಿಗವನ ಹರಿಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜಾನಪದ ತಜ್ಞ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಚುಟುಕ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವರು ೨೦೧೧ ರಲ್ಲಿ ಗಂಗಾವತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಎಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನವನ್ನು ಅವರ 'ಬೋಗಸೆ' ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಇಬ್ಬನಿ - ಮಂಜಿನ ಹನಿ.

ಒಲು (ಅವ್ಯಯ) - ಅಂತೆ.

ತೊರೆ (ಕ್ರಿ) -ಬಿಡು, ತ್ಯಜಿಸು(ನಾ), ಹೊಳೆ, ನದಿ.

ಬಿರುದು - ಪ್ರಶಸ್ತಿ.

ಮಿಡುಕು - ನಡುಗು.

ರೇವು - ಬಂದರು, ಹಡಗು ನಿಲ್ಲುವ ಸ್ಥಳ.

ಅಲೆ (ಅವ್ಯಯ) - ಅಲ್ಲವೆ.

ತಿಮಿರ - ಕತ್ತಲೆ, ಅಜ್ಞಾನ.

ಧ್ವನಿ(ತ್ವ) - ದನಿ(ಧ್ವ).

ಮದ್ದು - ಸಿಡಿಯುವ ವಸ್ತು, ಸಿಡಿಮದ್ದು.

ರವಿಕರ - ಸೂರ್ಯಕರಣ.

ಸೋಂಕು - ಸೋಕು, ತಾಗು.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಪದಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿರಿ.

೧. 'ಸದ್ಗು ಮಾಡದಿರು' ಕವಿತೆಯ ಆಕರ ಕೃತಿ _____

೨. ಸಿಪಿಕೆ ಅವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು _____

೩. ತಿಮಿರ ಪದದ ಅರ್ಥ _____

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ತಿಮಿರಕ್ಕೆ ವೈರಿ ಯಾವುದು?

೨. ಕವಿ ಮಾನವನ ಬದುಕನ್ನು ಇಬ್ಬನಿಯಂತೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಏಕೆ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ?

೩. ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕವಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಸದ್ಗು ಮಾಡದೆ ಬಾಳಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕವಿ ನೀಡುವ ಹೋಲಿಕೆಗಳಾವುವು?

೨. ಕೂಗಾಟದ ಬದುಕು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕವಿ ನೀಡುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಾವುವು?

೩. ಮಾನವನ ಬದುಕು ಕರ್ಪೂರದಂತೆ ಇರಬೇಕು ಏಕೆ?

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಸದ್ಗು ಮಾಡದಿರು-ಕವಿತೆ ನೀಡುವ ಸಂದೇಶವೇನು?

೨. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸದ್ಗು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸುಖ ನೀಡುತ್ತದೆ? ಏಕೆ?

ಉ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. "ಶಾಂತಿಯಲಿ ಬದುಕಿ ನೀ ಕರ್ತವ್ಯವನು ಮುಗಿಸು."

೨. "ಸಿಡುಕು ಮಿಡುಕನು ತೊರೆದು ಮೌನಿಯಾಗು."

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಬಿರುದಿರದೆ, ದೀಪದೆದುರಿಗೆ, ದನಿಯನೆತ್ತುವುದಲ್ಲೆ, ಸಿಡಿಬಬ್ಬರಿಸುವುದು,

ಅಂತಿರದೆ, ಮೌನಿಯಾಗು, ಕರಗುವಿಬ್ಬನಿವೊಲಿರು.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ನಾನಾರ್ಥಕ ಬರೆಯಿರಿ.

ತೋರೆ, ಮದ್ದು.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಬರೆಯಿರಿ.

ಶಾಂತಿ, ಸದ್ದು, ಹಸಿ, ಜೀವ.

IV. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಖ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ? ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.

೨. ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ.

೩. ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಡಿವಿಜಿ ಅವರ ಪದ್ಯದ ಭಾವಾರ್ಥ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಇಳೆಯಿಂದ ಮೊಳಕೆ ಒಗೆವಂದು ತಮಟೆಗಳಿಲ್ಲ
ಫಲ ಮಾಗುವಂದು ತುತ್ತೂರಿ ದನಿಯಿಲ್ಲ
ಬೆಳಕೀವ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರದೊಂದು ಸದ್ದಿಲ್ಲ
ಹೊಲಿ ನಿನ್ನ ತುಟೆಗಳನು - ಮಂಕುತಿಮ್ಮ





ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : “ಗುರಿ ಇಲ್ಲದ ಜೀವನ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಇಲ್ಲದ ನೌಕೆಯಂತೆ” ಬದುಕಿಗೊಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಗುರಿ ಇರಬೇಕು. ಆ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಹಗಲಿರುಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಬದುಕು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳು ಎದುರಾಗಬಹುದು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಧೃತಿಗೆಡದೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಗುರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಶಸ್ಸು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉದಾ: ನಾನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್, ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಲಾಯರ್, ಪೋಲೀಸ್ ಎಲ್ಲವೂ ಆಗುತ್ತೇನೆಂದು ಗುರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಒಂದು ಬಾಣಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಒಂದೆ, ದೇಹಕ್ಕೆ ಆತ್ಮ ಒಂದೆ. ಅಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಗುರಿ ಇರಬೇಕು. ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ಸಮಾಜದ ಏಳಿಗೆಗೆ, ಪರರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಿಸುವ ಹಾಗೂ ನೊಂದವರ ಬದುಕಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬದುಕು ರೂಪಿತಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಮಾಜದಿಂದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಬೆಳೆದ ನಾವು ಅದೇ ಸಮಾಜದ ಹಿತಕ್ಕೆ ದುಡಿಯುವಂತಾಗಬೇಕು.

ಅಳಿಯಾಸೆಗಳ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದೆಲೆ ಮನವೇ
ನೆಲೆಯಿರದೆ ತೊಳಲುವುದು ಮನುಜ ಜೀವನವೇ?
ನನೆಬೇಕು, ಕೊನೆಬೇಕು ನರನ ಬಾಳುವೆಗೆ
ದಿನದ ಗೈಮೆಯ ಹೂವು ಫಲಿಸಿ ಬರುವುದಕೆ.

ಕೆಸರೊಳಿದ್ದರು ಮೇಲೆ ಬಾಂದಳವ ನೋಡಿ
ಮಿಸುಪ ರವಿಕಿರಣಗಳ ಸಿರಿಗೆ ಮೆರೆದಾಡಿ
ಮಸಗುವಂಬುಜದಂತೆ ಧೈಯದಾಳ್ವಸಕೆ
ಬಸಮಾಗು, ಬಂದ ಮನುಜತೆಯ ಸಾರ್ಥಕತೆಗೆ.

ಗಾಳಿ ಬಂದೆಡೆ ತಿರುಗುವಾ ಹೇಡಿತನವು
ದಾಳಿ ಬಂದೊಡನೆ ಶರಣೆಂಬ ಹೆಣ್ಣಿನವು
ಬೇಡ. ಹಿಡಿದೊಳ್ಳಾರಿಯೊಳು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ
ದೂಡು ಬಾಳ್ವೆಯನು ಪೌರುಷದ ಹೊನಲೊಳಗೆ.

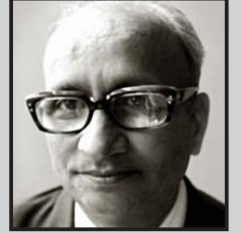
ಒಂದು ಬಾಣಕೆ ಗುರಿಯು ಹಲವಿರುವುದುಂಟೆ?
ಒಂದು ದೇಹದೊಳಾತ್ಮವೆರಡಿರುವುದುಂಟೆ?
ಒಂದು ಜೀವನಕೇಕೆ ಹಲವು ಸಾಧ್ಯಗಳು?
ಒಂದೆ ಹೆಗ್ಗುರಿಗೆ ಹೋರಾಡು ಹಗಲಿರುಳು.

ನರನೊಳಗೆ ನಾರಾಯಣನ ರೂಪು ಕಂಡು,
ತಿರೆಯೊಳಗೆ ಸುರಪುರದ ಮೈಸಿರಿಯನುಂಡು
ಪರಹಿತಕೆ ಬಳಲುತ್ತಿರಲದುವೆ ಜೀವನವು;
ಪೆರತೇನನೆಸಗಿದರು ನಮಗೆ ಲಾಂಛನವು.

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ ಅವರು ೧೯೧೮ ರಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಮೊಗೇರಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ನವೋದಯದಿಂದ ನವ್ಯದ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗರು ನವ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಗಳಾಗುತ್ತ ಬೆಳೆದವರು. ಕುವೆಂಪು, ಪು.ತಿ.ನ. ಬೇಂದ್ರೆಯಂತಹ ಹಿರಿಯ ಕವಿಗಳ ಸಾಲಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡವರು.



‘ಭಾವತರಂಗ’, ‘ಚಂಡಮದ್ದಳೆ’, ‘ಭೂಮಿ ಗೀತೆ’, ‘ನಡೆದುಬಂದ ದಾರಿ’ ಮೊದಲಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು, ‘ಅನಾಥೆ’, ‘ಆಕಾಶ ದೀಪ’ ಎಂಬ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಅಡಿಗರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ‘ಸಮಗ್ರ ಗದ್ಯ’ವು ಕನ್ನಡ ಗದ್ಯಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಡಿಗರಿಗೆ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇರಳದ ಕುಮಾರನ್ ಆಶಾನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಕಬೀರ್ ಸಮ್ಮಾನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಇವರು ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಐವತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಅಡಿಗರು ೧೯೯೨ ರಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನವನ್ನು ಅವರ ‘ಸಮಗ್ರ ಕಾವ್ಯ’ ದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅಂಬುಜ - ತಾವರೆ (ಅಂಬು - ನೀರು, ಜ - ಜನಿಸಿದ್ದು).
 ಆಳ್ವೆಸ - ಆಳಿನ ಕೆಲಸ (ಆಳ್+ಬೆಸ=ಆಳ್ವೆಸ. ಆದೇಶಸಂಧಿ).
 ಒಳ್ಳಾರಿ - ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿ.
 ತಿರೆ (ಧ್ವ) - ಭೂಮಿ, ಸ್ಥಿರಾ (ತ್ರೆ).
 ಪೆರತು - ಬೇರೆ.
 ಬಾಂದಳ - ಆಕಾಶ.
 ಮಿಸುಪ - ಹೊಳೆಯುವ.
 ಸುರಪುರ - ದೇವಲೋಕ.

ಅಳಿಯಾಸೆ - ಈಡೇರದ ಆಸೆ.
 ಬೆಸನ (ಧ್ವ) - ವ್ಯಸನ (ತ್ರೆ), ಕೆಲಸ.
 ಗೈಮೆ - ದುಡಿಮೆ.
 ನನೆ ಕೊನೆ - ಅರಳಲಿರುವ ಮೊಗ್ಗು.
 ಬಸ (ಧ್ವ) - ವಶ (ತ್ರೆ).
 ಮಸಗು - ವಿಜೃಂಭಿಸು.
 ಲಾಂಛನ - ಗುರುತು, ಚಿಹ್ನೆ.
 ಹೊನಲು - ಪ್ರವಾಹ, ಹರಿವ ಹೊಳೆ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದುದನ್ನು ಆರಿಸಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

೧. ಮನುಷ್ಯನ ದುಡಿಮೆಗೆ ಫಲ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ _____ ಇರಬೇಕು.
 ಅ) ಗುರಿ ಆ) ಆಸೆ ಇ) ಬಯಕೆ ಈ) ಉತ್ಸಾಹ

೨. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಬಂದೆಡೆ ತಿರುಗುವುದು _____
 ಅ) ಸಿರಿತನ ಆ) ಬಡತನ ಇ) ಹೇಡಿತನ ಈ) ಧೀರತನ

೩. ಅಡಿಗರಿಗೆ 'ಕಬೀರ್ ಸಮ್ಮಾನ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು _____ ರಾಜ್ಯ ನೀಡಿತು.
 ಅ) ಕರ್ನಾಟಕ ಆ) ಕೇರಳ ಇ) ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಈ) ತಮಿಳುನಾಡು

೪. 'ಹೆಗ್ಗುರಿ' ಇದು _____ ಸಮಾಸವಾಗಿದೆ.
 ಅ) ತತ್ಪುರುಷ ಆ) ದ್ವಿಗು ಇ) ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಈ) ಕರ್ಮಧಾರಯ

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಮನಸ್ಸು ಅಳಿಯಾಸೆಗಳ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಬಾರದು ಏಕೆ?

೨. ನಮ್ಮ ದುಡಿಮೆಯ ಹೂವು ಫಲಿಸುವುದು ಯಾವಾಗ?

೩. ಅಡಿಗರ ಪ್ರಕಾರ ಪೌರುಷದ ಬಾಳ್ವೆ ಯಾವುದು?

೪. ಅಡಿಗರು ಹಗಲಿರುಳು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೋರಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ನಮ್ಮ ಬದುಕು ಕೆಸರಿನ ಕಮಲದಂತಿರಬೇಕು ಏಕೆ?

೨. ಅಡಿಗರು ಯಾವುದನ್ನು ಹೇಡಿತನ ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ?

೩. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಹೆಗ್ಗುರಿ ಇರಬೇಕು ಏಕೆ?

೪. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಗುರಿ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಡಿಗರು ನೀಡುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಾವುವು?

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಅಡಿಗರ ಪ್ರಕಾರ ಜೀವನ ಯಾವಾಗ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ?

೨. ಗುರಿ ಪದ್ಯದ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ದಾಳಿ ಬಂದೊಡನೆ ಶರಣೆಂಬ ಹೆಣ್ಣಿನವು.”

೨. “ಒಂದೆ ಹೆಗ್ಗುರಿಗೆ ಹೋರಾಡು ಹಗಲಿರುಳು”.

೩. “ಪರಹಿತಕೆ ಬಳಲುತ್ತಿರಲದುವೆ ಜೀವನವು.”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಸಂಧಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಅಳಿಯಾಸೆ, ದೇಹದೊಳಾತ್ಮ, ಜೀವನಕೇಕೆ, ಹಿಡಿದೊಳ್ಳಾರಿ, ಹಗಲಿರುಳು, ಶರಣೆಂಬೆ.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಧ್ಯೇಯ, ಪರಹಿತ, ಗೈಮೆ, ಮೈಸಿರಿ.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಆಸೆ, ಪರಹಿತ, ಇರುಳು, ಹೇಡಿ.

IV. ಚಟುವಟಿಕೆ :

೧. ‘ಕೆಸರೊಳಿದ್ದರು ಸಾರ್ಥತೆಗೆ’

‘ಒಂದು ಬಾಣಕೆ ಹೋರಾಡು ಹಗಲಿರುಳು’ - ಈ ಪದ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿರಿ.

೨. ‘ನನ್ನ ಜೀವನದ ಗುರಿ’ ಈ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಕಳ್ಳರ ಗುರು

- ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ

“ಒಂದು ವಾರ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು.... ಮನೆಯಲ್ಲ ಸೂರೆ ಹೋಗಿ! ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಸೂ, ಒಂದು ಕಾಳೂ ಉಳಿಯದಂತೆ ಇದ್ದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳ್ಳರು ದೋಚಿಕೊಂಡು ಹೋದರು! ಈ ಊರ ಹೊರಗಿನ ಮನೆ ಬೇಡವೆಂದು ನಾನು ಸಾರಿಸಾರಿ ಹೇಳಿದೆ - ನೀವೇನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.”

“ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು ರತ್ನ ! ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು - ಹೇಗೆ? ಹಣ, ಹೊನ್ನು - ಇವುಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಬೇಡವೆಂದರೆ ನೀನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಈ ವೈದ್ಯಕ ವೃತ್ತಿ ದುಡ್ಡು ಗಳಿಸಬೇಕಾದುದಲ್ಲ!. ಕೇವಲ ಸಮಾಜದ ಕ್ಷೇಮ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಇರುವುದು. ಸಮಾಜದಿಂದ ನಮಗೆ, ಬದುಕಿ ಇರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಏನಾದರೂ ದೊರೆತರೆ ಸಾಕು!”

“ಏನು ದೊರೆಯುವುದು ಸಮಾಜದಿಂದ? ಕಳುವಾದ ದಿನದಿಂದ ಒಂದು ಕಾಸಿನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ತವರು ಮನೆಯಿಂದ ತಂದ ನನ್ನ ಚಿನ್ನದ ಒಡವೆಗಳೂ ಹೋದವು, ಎಲ್ಲವೂ ಕಳೆದು ಹೋಯಿತು. ಇನ್ನು ಬದುಕುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?”

“ಎಲ್ಲವೂ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದೆ ರತ್ನಾ? ಔಷಧಿಯ ಕುಪ್ಪಿಗೆಗಳಿಗೆ ಕಳ್ಳರು ಕೈಹಚ್ಚಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ವೈದ್ಯಕ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನಂತೂ ಯಾರೂ ಕದ್ದೊಯ್ಯಲಾರರು.”

“ಏನು ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವೋ ಏನೋ! ನಾಳೆಯ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟಕ್ಕೆ ತತ್ವಾರ ಬಂದು ಕುಳಿತಿದೆ.”

“ಡಣ್..... ಡಣ್.....!!” ದೂರದ ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ, ರಾತ್ರಿಯ ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿದುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ವೈದ್ಯರ ಮನೆಯ ಮುಂಬಾಗಿಲು ಇಕ್ಕಿದ್ದಿತು. ಕಿರುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ವೈದ್ಯರು, ವೈದ್ಯರ ಹೆಂಡತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೊಗಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಚಿದಂಬರ ಮಾವ, ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಚತುರ್ದಶಿಯ ರಾತ್ರಿ, ದಟ್ಟವಾದ ಕತ್ತಲೆಯು ವೈದ್ಯರ ಕುಟೀರವನ್ನು ಮುಕ್ತಿ ನಿಂತಿದೆ. ಊರ ಕಡೆಯಿಂದ ನಾಯಿಗಳ ಬೊಗಳಾಟ ಕೇಳುತ್ತಲಿದೆ. ಕಾಡಿನ ಕಡೆಯಿಂದ ನರಿಗಳ ಊಳಾಟ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಲಿದೆ. ಕುಟೀರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುಳು ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾರಾಟ, ಕಿರುಚಾಟ - ಆಗಾಗ ನಡೆದು, ವಾತಾವರಣದ ನಿಶ್ಯಬ್ದತೆಯನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತಲಿದೆ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ವೈದ್ಯರ ಕಿವಿಗೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಿತು.

“ಸ್ವಾಮಿಯವರೇ ವೈದ್ಯರೇ!”

ವೈದ್ಯರು ತಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಬಂದು ಮುಂಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದರು; ಗೊರವೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪಂಜನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತ ಇಬ್ಬರು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕಪ್ಪಗಿನ ದಪ್ಪನೆಯ ದೇಹ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾದ ಕೂದಲಿನ ಬೆಳೆಯಿದೆ. ಗಿಡ್ಡಚಣ್ಣವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಮೇಲೆ ಕರಿಯ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವೈದ್ಯರು ಅರೆ ನಿಮಿಷ ದಿಟ್ಟಿಸಿನೋಡಿ ಹೇಳಿದರು : “ಇಂದು ನಿಮಗೆ ಏನೂ ಸಿಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಾರದ ಹಿಂದೆಯೆ ಕಳುವಾಗಿ, ಎಲ್ಲವೂ ಬರಿಯ ಮನೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಹಿಡಿ ಕಾಳು ಕೂಡ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ!”

ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೆಂದ : “ನಾವು ಕಳುವಿಗೆ ಬಂದವರಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ! ಮದ್ದಿಗಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ!”

“ಮದ್ದಿಗಾಗಿಯೇ? ಯಾರಿಗಾಗಿ ಮದ್ದು?” ವೈದ್ಯರು ಕೇಳಿದರು.

“ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರ ಮಗನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ! ಒಬ್ಬನೆ ಒಬ್ಬ ಮಗ ಅವರಿಗೆ. ಈಗ ಐದಾರು ದಿನಗಳಿಂದ ಉರಿಬಂದು ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಂದಂತೂ ಬಹಳ ಸಂಕಟ ಅವಗೆ. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈಗ ಓಡುತ್ತೋಡುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ಬರಬೇಕು ಬುದ್ಧಿ!” ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮೊರೆಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ.

“ಯಾರು ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನ?”

“ಬೇಡರ ಹಳ್ಳಿಯ ಭೀಮನಾಯಕ ಬುದ್ಧಿ!”

ಬೆರೆಗಿನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರು ಕೇಳಿದರು : “ಆ ಕಳ್ಳರ ಹಿರಿಯ ಭೀಮನಾಯಕನೇ!”

ತಡವರಿಸುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನುಡಿದ.

“ಹೌದು ಬುದ್ಧಿ ಆತ..... ಕಳ್ಳರ ಹಿರಿಯ..... ಅಹುದು! ಆದರೆ ತಾವು ಈಗ ಬರಲೇ ಬೇಕು ಬುದ್ಧಿ! ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಮಗ ಬುದ್ಧಿ! ಮಗನೆಂದರೆ ಆತನಿಗೆ ಜೀವ, ಪ್ರಾಣ ಬುದ್ಧಿ”.

ವೈದ್ಯರು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ನಿಂತು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ “ಈಗ ಬಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆಯಿರಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳಗೆ ಹೋದರು. ಹೊರಡುವ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. “ಸರಿ! ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ? ನಡೆಯಿರಿ!” ಎಂದು ನಡೆದರು.

ಕತ್ತಲೆಯ ನಟ್ಟಿರುಳು, ಕಾಡಿನ ದಾರಿ. ಯಮದೂತರಂತಹ ಈ ಬೇಡರು ಹಿಡಿದ ಪಂಜಿನ ಮಂಜು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರು ನಡೆದಿದ್ದರು. ದಾರಿಯ ಇಕ್ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಯಾವುವೋ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸರಸರ ಸಪ್ಪಳಮಾಡುತ್ತಾ ಸರಿದು ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ವೈದ್ಯರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ

ಭಾವನೆಗಳು ಮೂಡುವುವು: “ಇವರು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮೋಸವೇನೂ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಬೇಡ ಬೇಡವೆಂದರು ಪೊಲೀಸರು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಳುವನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಒಡವೆ ವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರವಿದೆಯೋ ಏನೋ! ಹಾಗಾದರೆ, ರತ್ನಗಳ ಗತಿಯೇನು?.... “ಓ, ನಾಗರಹಾವು!” ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಕೂಗಿದಾಗ, ವೈದ್ಯರು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡವರಾಗಿ ನೋಡಿದರು. ಎರಡು ಮೊಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿಯೆ ಒಂದು ನಾಗರಹಾವು- ಎರಡು ಮಾರು ಉದ್ದದ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಸರಿಸುತ್ತ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಲಿದೆ. ಮೂವರು ನಿಂತು ನೋಡಿದರು. ಹಾವು ತನ್ನಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಹರಿದು ಹೋಯಿತು. ಮೂವರೂ ಮತ್ತೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದರು. ಮತ್ತೆ ವೈದ್ಯರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಎದ್ದಿತು: “ಹಾವಿನಂತಹ ದುಷ್ಟ ಜಂತುವು ಕೆಣಕದೆ ಯಾರನ್ನೂ ಹಿಂಸಿಸದು. ಮನುಷ್ಯ? ಮನುಷ್ಯ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವನೆ? ಅವನ ಆಸೆಯ ಹಾವು ಯಾರೂ ಕೆಣಕದಿದ್ದರು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು! ಕಳ್ಳನನ್ನು ಮೊದಲುಮಾಡಿ ಸಾಮ್ರಾಟನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಸೆ! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವಾರ್ಥ-ಲೋಭ! ನಮ್ಮ ರತ್ನಗಳಿಗೆ ಏಕೆ ಇರಬಾರದು- ತನ್ನ ಒಡವೆ-ವಸ್ತುಗಳ ಲೋಭ? ಅವಳೂ ಲೋಕದ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳಲ್ಲವೆ.....? ಇನ್ನು ನನ್ನ ರತ್ನಗಳಿಗೆ ನಾನಾದರು ಮರಳಿ ದೊರೆಯುತ್ತೇನೋ ಇಲ್ಲವೋ.....”

ಕಾಡಿನ ಸೀಳು ದಾರಿ ಮುಗಿದು ಮೂವರು ಒಂದು ಕಿರುವಳ್ಳಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ನಾಯಿಗಳು ಬೊಗಳತೊಡಗಿದವು. ವೈದ್ಯರ ಹೃದಯ ಡವಡವಿಸತೊಡಗಿತ್ತು. ನಡೆಯುವಾಗ ಅಡಿಗಳು ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಮೂವರೂ ಕೂಡಿ ಒಂದು ಮನೆಯ ಬಳಿ ಬಂದರು ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೆ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯದು. ವೈದ್ಯರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸುವುದೇ ತಡ; ಭೀಕರಾಕೃತಿಯ ಮನುಷ್ಯನೊಬ್ಬ ಎದುರುಗೊಂಡು ಬಂದ. ವೈದ್ಯರ ಎದೆ ಜುಮ್ಮೆಂದಿತು. ಬಂದ ಮನುಷ್ಯ ವೈದ್ಯರ ಪಾದಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಹೇಳಿದ; “ಸ್ವಾಮಿ, ದೇವರು ಬಂದ ಹಾಗೆ ತಾವು ಬಂದಿರಿ. ದಯೆಯಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ನನಗೆ ಬದುಕಿಸಿಕೊಡಿ!”

ವೈದ್ಯರು ಮೈದಡವುತ್ತ ಅವನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕತ್ತಿ ನೋಡಿದರು. ಆ ವಿಚಾರ ಮೂರ್ತಿಯ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೆಲೆ ನಿಂತ ಕರುಣೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವನ ಕೈಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಮಗುವು ಮಲಗಿದ್ದ ಕಿರುಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಮಿನುಗುವ ದೀಪದ ಮಂದ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ತಳಮಳಿಸುವ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಲಿದ್ದಾಳೆ.

ಮಗುವಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿದ್ದ ಹಾಸಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಯದೆಂಬುದು ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳಕಾಲ ಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮಗುವಿನ ಕಾಲಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತಂದೆ ಬಂದು ಕುಳಿತ. ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಕಳವಳದ ನೋಟದಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಅವನು ಕಂಬನಿಗರೆಯತೊಡಗಿದ. ವೈದ್ಯರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹಾಸಿಗೆಯ ವಿಷಯ ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ತಾವು ಕಳ್ಳರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರದೆ, ತಾಯಿ-ತಂದೆತನದ ಎರಡು ಕರುಣಾ ಹೃದಯಗಳೆದುರು ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತವಾಯಿತು.

ವೈದ್ಯರು ಮಗುವಿನ ನಾಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೋಡಿದರು. ಜ್ವರದ ರೀತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಗುರುತಿಸಿದರು. ಹೆದರಬೇಡಿರೆಂದು ತಾಯ್ತಂದೆಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಔಷಧಿಯ ಮಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ಕುಡಿಸಿದರು. ನಾಲ್ಕೈದು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಮಗು ಅರೆಗೆಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿತು.

ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಸೊಪ್ಪು ಬೇಕಾಯಿತು. ಅದು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗ ಬೇಕು? ಕತ್ತಲೆಯ ರಾತ್ರಿ ಬೇರೆ. ಪಂಜಿನವರೊಂದಿಗೆ ತಾವೇ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರು. ಕಲ್ಲು ಎಡುವುತ್ತು, ಮುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತ ಕಾಡಿನ ತುಂಬಾ ಅಡ್ಡಾಡಿದರು. ಬೇಕಾದ ಸೊಪ್ಪು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡಾಗ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಕುಣಿದಾಡಿದರು. ಮರಳಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕರುಣಾಕ್ರಂದನ ನಡೆದಿತ್ತು. ಮಗುವಿನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಕಾತರ ಭಾವದಿಂದ ಮಗುವಿನ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದರು. ವೈದ್ಯರು ಬಂದು ನೋಡಿದರು. ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿ ತಾವು ತಂದ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದುಸಲ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕುಡಿಸಿದರು. ಕುಪ್ಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಲೇಹವನ್ನು ಹಣೆಯ ತುಂಬ ಬಳಿದರು. ಮಗು ಮತ್ತೆ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿತು.

ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷ ಮೌನದಲ್ಲಿ ಸರಿದವು. ಬಳಿಕ ವೈದ್ಯರು ಭೀಮನಾಯಕನನ್ನು ಕೇಳಿದರು; “ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುವಂತೆ ನಿನಗೆ ಯಾರು ಹೇಳಿದರು?”

“ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವ ಡಾಕ್ಟರರೂ, ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೋಡಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ! ಇಂತಹ ಮಗುವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ? ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ತುಂಬ ಮದ್ದುಗಳಿದ್ದದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ!!”

ವೈದ್ಯರೆಂದರು; “ಒಳ್ಳೆದು ಮಾಡಿದಿ. ಇದೊಂದು ದಿನ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಮಗು ನಿಮಗೆ ದಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ದೇವರು ನನಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಬುದ್ಧಿಕೊಟ್ಟು, ನಾನೂ ಹೊರಟು ಬಂದೆ. ನೋಡು ಭೀಮಣ್ಣಾ ಕಾಯುವುದು ದೇವರ ಕೆಲಸ; ಕೊಲ್ಲುವುದು ರಾಕ್ಷಸರ ಕೆಲಸ; ಕಾಯುವ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಮನಮುಟ್ಟಿ ದುಡಿಯುವವರಿಗೆ ದೇವರ ಸಹಾಯ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.”

‘ಕಾಯುವುದು ದೇವರ ಕೆಲಸ; ಕೊಲ್ಲುವುದು ರಾಕ್ಷಸರ ಕೆಲಸ.....’ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಭೀಮನಾಯಕನ ಹೃದಯವನ್ನು ತಟ್ಟಿದವು. ಆಗ ಅವನ ಮನದೊಳಗೊಂದು ಭಾವನೆ ಮೊರೆದದ್ದಿತು; “ನಾನೂ ಕಾಯುವ ಕೆಲಸ-ಎಂದು? ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ? ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದಮೇಲೆ, ದೇವರು ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ?”

ಆಗಲೆ ಮಗುವು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ‘ಅಪ್ಪಾ!’ ಎಂದು ಕರೆಯಿತು. ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಬ್ಬರೂ ಆತುರ - ಸಂಭ್ರಮಗಳಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೈದಡವಿದರು. ಮಗುವು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಿತ್ತು. ಮಗುವಿನ ಮೈ ಬೆವರಿನಿಂದ ನೆನೆದಿತ್ತು. ತಾಯಿ ನಡುಗುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು; “ಮಗುವಿನ ಮೈಗೆ ಬೆವರು ಬಂದಿದೆ”

ವೈದ್ಯರು ಸಂತ್ರಸ್ತ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಗದಗದಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು; “ದೇವರು ದಯಾಶಾಲಿ, ಆತ ಕೆಡುಕನ್ನೆಂದೂ ಮಾಡನು!” ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕುಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಬೆಳಗಿನ ಕೋಳಿ ಕೂಗಿತು.

“ತಾಯೀ, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇವನು ನಿಮ್ಮ ಮಗ; ಹೆದರುವ ಕಾರಣವೇನೂ ಇನ್ನು ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ!” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಆ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಬ್ಬರೂ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೀರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ವೈದ್ಯರು ಆ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಭೀಕರಾಕಾರದ ಬೇಡರನ್ನು ಕಾಣದೆ, ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ವೈದ್ಯರು ಮನೆಗೆ ಹೊರಟರು. ಆಗ ಭೀಮನಾಯಕ ವೈದ್ಯರ ಕಾಲಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೇಳಿದ; “ಆ ಕಾಣದ ದೇವರು ಇದ್ದಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ! ನೀವು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ದೇವರು! ನಿಮ್ಮ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಎಂದೂ ಮರೆಯಲಾರೆ!”

ಮರುದಿವಸ ಅಮವಾಸ್ಯೆಯ ತಮೋರಾತ್ರಿ, ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯವಾಗಿದೆ. ವೈದ್ಯರ ಮನೆಯ ಮುಂಬಾಗಿಲು ಇನ್ನೂ ತೆರೆದೇ ಇದೆ. ಮೊಗಸಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಗಂಡಹೆಂಡತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಂಡತಿ ನುಡಿದಳು; “ನಿಮ್ಮ ವೈದ್ಯಕ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರತಿಫಲ ತಿಳಿದಂತಾಯಿತು; ಕಾಲತುಂಬಾ ನೆಟ್ಟ ಮುಳ್ಳು; ಎಡವಿದ ಗಾಯ; ನಿದ್ದೆಗೇಡು, ಉಪವಾಸ!”

“ಇದೇನು ನಿನ್ನ ಮಾತು ರತ್ನಾ? ನನ್ನ ವೈದ್ಯಕದ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ, ಒಬ್ಬ ತಾಯಿಯ ಕರುಳನ್ನು ಸಂತಯಿಸಿತು. ಒಬ್ಬ ತಂದೆಯ ಕುಲವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿತು. ಅದು ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು; ಏಕೆ ಏನೋ ಔಷಧಿಗಾಗಿ ಅವರು ಯಾರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ; ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು....”

ವೈದ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಕರೆಯಲು ಬಂದ ಬೇಡರಿಬ್ಬರು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಗಂಟುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಬಂದರು. ಅವರ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಭೀಮನಾಯಕನು ಒಳಗೆ ಬಂದ. ಬಂದವನೇ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿದ; “ದೇವರ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ, ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು”.

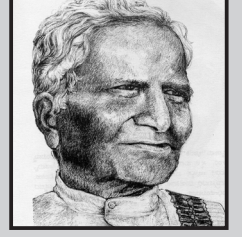
ಆಳುಗಳಿಬ್ಬರೂ ಗಂಟುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರು. ವೈದ್ಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳುವಾಗಿ ಹೋದ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು. ಭೀಮನಾಯಕ ಮತ್ತೆ ನುಡಿದ; “ತಮ್ಮ ಹಾಸಿಗೆ ನನ್ನ ಮಗನ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಂದಿಲ್ಲ. ಅದು ತಮ್ಮ ಹರಕೆಯಾಗಿ ನನ್ನ ಮಗನಿಗಂದೇ ಇರಲಿ.”

ಆಗ ಗಂಡಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅರಳಿದ ಹೃದಯದಿಂದ ವೈದ್ಯರು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಂಡತಿಯು ಬೆರಗುಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ವೈದ್ಯರ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ, ಭೀಮನಾಯಕನ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು, ಧನ್ಯತೆಯ ಮುಗುಳುನಗೆ ಆಕೆಯ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಲಾಸ್ಯವಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

* * * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮ ಅವರು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಗೋಕಾಕ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬೆಟಗೇರಿಯವರು. ಇವರ ಕಾವ್ಯನಾಮ 'ಆನಂದಕಂದ'. ಇವರು ೧೯೦೦ ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು 'ಜಯಂತಿ', 'ಸ್ವಧರ್ಮ', 'ಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು 'ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರಗಳು', 'ಮಾತನಾಡುವ ಕಲ್ಲು' 'ಕಳ್ಳರ ಗುರು' ಮುಂತಾದ ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳನ್ನು, 'ರಾಜಯೋಗಿ', 'ಅಶಾಂತಿ ಪರ್ವ', 'ಮಗಳ ಮದುವೆ' ಮೊದಲಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೂ, 'ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿಮೆ', 'ನಲ್ವಾಡುಗಳು', 'ಭಾವಗೀತೆ' ಮೊದಲಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಜೀವನ' ಕೃತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.



ಇವರಿಗೆ 'ಕವಿ ಭೂಷಣ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ 'ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್' ಪದವಿಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ. ಇವರು ೧೯೮೨ ರಲ್ಲಿ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದರು.

ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

೧. ವೈದ್ಯರು ಭೀಮನಾಯಕನ ಮಗುವಿನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಳಿಸಿದರು?
೨. ವೈದ್ಯರ ಮನೆಯಿಂದ ಕಳುವಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಮರಳಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಬಗೆ ಹೇಗೆ?
೩. ಕಳ್ಳರ ಗುರುವಿನ ಮನಃಪರಿವರ್ತನೆ ಹೇಗಾಯಿತು?
೪. 'ಕಳ್ಳರ ಗುರು' ಪಾಠದಿಂದ ನಾವು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವಿಚಾರಗಳೇನು?



೨. ಹೊಂಗೆ ಬೇವುಗಳ ಹಾಡು

— ಡಾ. ಎಚ್. ಎಲ್. ಪುಷ್ಪ

ಬದುಕ ಬದುಕ ಬೇಲಿಯಲ್ಲಿ
ಹೊಂಗೆ ಮರದ ಜೋಲಿಯಲ್ಲಿ
ಅರಳಿದೆ ಹೂವು, ಮಲಗಿದೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂತ ರೂಪು
ತಾಯಿಯಂತ ನೆರಳಲು, ಕರುಳಿನಂತ ಮಡಿಲು

ನೆತ್ತಿ ಮೇಲೆ ಸೂರು, ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ರವಿಯ ಕಣ್ಣು
ತೆಂಗು, ಹೊಂಗೆ, ಹಿಪ್ಪೆ, ಬೇವು ಜೀವಜಾಲ ನೇದಿವೆ
ಬದುಕ ಬಂಡಿ ಉರುಳತಲಿದೆ
ತೈಲವಿದೆ, ಬತ್ತಿಯಿದೆ ಬದುಕು ಬಂಗಾರವಿದೆ
ಅರಳಿದ ಕೈಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ನಾಳಿನ ಚಿನ್ನದಂಥ ಬೆಳಕಿದೆ

ಹೊಳೆಯ ದಂಡೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ
ರಾಜ್ಯಹುಟ್ಟಿ, ರಾಜ್ಯವುರುಳಿ, ಸಾಗಿ ಸಾಗಿ
ಶತಶತಮಾನಗಳ ನೇಗಿಲಯೋಗಿ ಸಾಗಿ ಸಾಗಿ
ಅದೇ ಸಂತೆ, ಅದೇ ಜಾತ್ರೆ, ಗೊಬ್ಬರದ ಹಾಡು ಹೊಮ್ಮಿದೆ

ನೋಡಿರಣ್ಣ ನೋಡಿರೋ ಈ ಲೋಕವ
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಚಿಟ್ಟೆ ಹಾರಿ ಭೃಂಗದ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿ
ಕೆಳಗೆ ಹೊಂಗೆ, ಜೀವ ಹೂವ ಹಾಸಿಗೆ
ಗಮ ಗಮಿಸೋ ಗಮಲಿನಲ್ಲಿ
ಇಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲೋ ಅಡಗಿ ನಾಳೆಯೆಂಬ ಕೂಸಿದೆ.

ತೆಂಗು ತಾರೆಗಳ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ
ಬೆವರ ಹನಿಯ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಾಮೃತವಡಗಿದೆ
ಜೀವ ಹಿಂಡಿ, ಒಡಲ ಹಿಂಡಿ
ತೈಲಧಾರೆ ಹೊಮ್ಮಿ ಬರಲಿ
ಹೊಂಗೆ, ಹಿಪ್ಪೆ, ಜೀವ ಮೇಳ ನಡೆಯಲಿ
ನಾಳೆಯೆಂಬ ಚಪ್ಪರದ ಕೆಳಗೆ
ಮನುಕುಲದ ಮೊಳಕೆ ಒಡೆಯಲಿ, ಭವ್ಯ ಬದುಕು ಅರಳಲಿ.

* * * *

೫೯

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಡಾ. ಎಚ್. ಎಲ್. ಪುಷ್ಪ ಅವರು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದವರು. ಇವರು ೧೯೬೧ ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಹಾಗೂ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ 'ಅಮೃತಮತಿಯ ಸ್ವಗತ', 'ಗಾಜುಗೋಳ' 'ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಮನಸ್ಸುಗಳ ಸಂಬಂಧ' ಇತ್ಯಾದಿ.



ಇವರಿಗೆ ಉದಯ ಭಾರತಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುರಸ್ಕಾರ, ಕಡಂಗೋಡು ಶಂಕರಭಟ್ಟ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪುತಿನ ಕಾವ್ಯ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಲಭಿಸಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನವನ್ನು 'ಜೀವ ಸರಪಳಿಯ ಗೂಡು' ಸಂಗ್ರಹ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

೧. ಬದುಕು ಬದುಕು ಬೇಲಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಇದೆ?
೨. ಹೊಳೆಯ ದಂಡೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಯಾವ ನೆನಪುಗಳಿವೆ?
೩. ಈ ಲೋಕವು ಯಾವ ರೀತಿ ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕವಯಿತ್ರಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ?
೪. ಮನುಕುಲದ ಭವ್ಯ ಬದುಕು ಯಾವ ರೀತಿ ಅರಳಬೇಕಿದೆ?



ಗಾದೆಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ

‘ಗಾದೆ’ ಎನ್ನುವುದು ಹೇಳಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಮಾತು. ಅದು ಹಲವರ ಅನುಭವಗಳ ಮಾತು, ಲೋಕೋಕ್ತಿ, ಜಾಣನುಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಗಾದೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿದೆ, ನೀತಿ ಇದೆ, ನಗೆಚಾಟಿಯಿದೆ, ಒಳಿತು ಕೆಡುಕುಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೆ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ.

ಗಾದೆಗಳು ಜೀವನದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪಾತ್ರ ಬಹು ದೊಡ್ಡದು. ಗಾದೆಗಳಿಗೆ ಕಾಲ ದೇಶಗಳ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಅವು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಸತ್ಯಗಳು. ಸಾವಿರ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಂದು ಗಾದೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಗಾದೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಆಸ್ತಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ನಾವು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮಾತು ಮತ್ತು ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಗಾದೆ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ, ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ರಸವತ್ತಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಾದೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಗಾದೆಗಳ ಅಂತರಾರ್ಥವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ‘ಗಾದೆ ವಿಸ್ತರಣೆ’ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಗಾದೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಗಾದೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ, ಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಳು ಶ್ರೀಮಂತವಾಗುತ್ತವೆ.

ಗಾದೆಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು :

೧. ಗಾದೆಯ ಹೊರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮೊದಲು ವಿವರಿಸಬೇಕು.
೨. ಗಾದೆಯ ಅಂತರಾರ್ಥ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕು.
೩. ಗಾದೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು.
೪. ಗಾದೆಯ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗುವ ಕಥೆ ಇಲ್ಲವೆ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬೇಕು.
೫. ಗಾದೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವಾಗ ಸಮಾನ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುವ ಇನ್ನಿತರ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬೇಕು.
- ೬ ಗಾದೆಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಅಥವಾ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು.

* * * * *